

Ärende 3 Anmälningar av beslut med anledning av medborgarförslag

Svar på medborgarförslag nr **12/2016** – Uppmärksammande av Finlands 100-årsjubileum år 2017 samt bidrag till Åkersberga Finska Förening

Svar på medborgarförslag nr **7/2017** – Fartbegränsning i barntätt område Sjökarbyvägen

KFN § 3:7

Dnr KFN15 2017/0010

Svar på Medborgarförslag nr 12/2016 - Uppmärksammande av Finlands 100-årsjubileum år 2017 samt bidrag till Åkersberga Finska Förening

Kultur- och fritidsnämndens beslut

Anse medborgarförslaget nr 12/2016 besvarat då kommunen redan planerat att uppmärksamma Finlands 100-årsjubileum med flera programpunkter samt att Åkersberga finska förening är berättigad att söka föreningsbidrag för programaktiviteter från Kultur- och fritidsnämnden.

Sammanfattning

Medborgarförslaget föreslår att kommunen uppmärksammar Finlands 100-årsjubileum som infaller 2017 samt lämnar bidrag till Åkersberga finska förening för aktiviteter under jubileumsåret. Medborgarförslaget har remitterats till Kultur- och fritidsnämnden som på delegation från fullmäktigt fattar beslut med anledning av förslaget.

Beslutsunderlag

- Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2017-03-31.

Förslag till beslut

Mathias Lindow (L) yrkar bifall till Kultur- och fritidsförvaltningens beslutsförslag att anse medborgarförslaget nr 12/2016 besvarat då kommunen redan planerat att uppmärksamma Finlands 100-årsjubileum med flera programpunkter samt att Åkersberga finska förening är berättigad att söka föreningsbidrag för programaktiviteter från Kultur- och fritidsnämnden.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Kultur- och fritidsnämnden beslutar enligt Mathias Lindows (L) yrkanden och finner att så är fallet.

Expedieras

- Kommunstyrelsen
- Förslagsställaren
- Akten

Österåkers kommun.

2016:12

ÖSTERÅKERS KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN
2016 -12- 06
D.nr: KS 2016/0391 (1) ✓

Medborgarförslag.

Åkersberga Finska Förening vill att Österåkers kommun uppmärksammar
Finlands 100-årsjubileum år 2017.

Samt att kommunen kan lämna ett bidrag till föreningens olika aktiviteter
under jubileumsåret.

KS § 6:21

Dnr. KS 2017/0071

Svar på medborgarförslag 7/2017 – Fartbegränsning i barntätt område Sjökarbyvägen

Kommunstyrelsens beslut

Anse medborgarförslag nr 7/2017 anses besvarat med hänvisning till pågående investeringsprojekt med en ny gång- och cykelväg samt planerade trafiksäkerhetsåtgärder på Sjökarbyvägen.

Sammanfattning

I ett medborgarförslag som inkom till Österåkers kommun den 16 februari 2017, föreslås att gångvägen strax efter korsningen Vivelvägen längs Sjökarbyvägen breddas samt att hastigheten på de skymda partierna sänks till 30 km/ tim. Samhällsbyggnadsförvaltningen genomför för närvarande en ombyggnation av vägen på aktuell plats.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens planarbetsutskott har behandlat ärendet 2017-05-10, § 5:26.
- Michaela Fletchers (M) ordförandeförslag daterat 2017-05-02.
- Byggnadsnämnden har behandlat ärendet 2017-04-25, § 4:7.
- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2017-04-18.

Förslag till beslut

Michaela Fletcher (M) yrkar bifall till planarbetsutskottets beslutsförslag innebärande att medborgarförslag nr 7/2017 anses besvarat med hänvisning till pågående investeringsprojekt med en ny gång- och cykelväg samt planerade trafiksäkerhetsåtgärder på Sjökarbyvägen.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Kommunstyrelsen beslutar enligt Michaela Fletchers (M) yrkande och finner att så är fallet.

Expedieras

- Samhällsbyggnadsförvaltningen
- Kommunkansliet

7/2017

ÖSTERÅKERS KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN 2017-02-15
D.nr: KS 2017/0071 (1)

Skickas till:
 Kommunfullmäktige i Österåkers kommun
 Kommunkansliet
 184 86 Åkersberga

Medborgarförslag

Förslag (endast ett ämne)*

Fartbegränsning barntätt område Sjökarbyvägen

Beskrivning*

Sjökarbyvägen är högt belastad och i väldigt brisfälligt skick. Farten på vägen är mycket hög, och strax efter korsningen Vivelvägen (om man kommer från Roslagsvägen) är det helt skymd sikt och gångvägen på vänster sida är väldigt smal. Detta gör vägen rent av farlig att gå på. Jag vet att en upprustning av gångvägarna ska göras, men denna upprustning hjälper inte till alls med hur smalt det är på vänster sida av vägen. Barnen går med någon meter i marginal till bilarna som kan köra upp till 70-80km/h. Barnen måste gå på denna trottoar för att kunna ta sig till övergångsstället vid Spinnarvägen och vidare till Sjökarbyskolan.

Mitt förslag är att bredda denna gångväg och sänka hastigheten på de skymda partierna till 30km/h. Dessutom så snöröjs inte denna gångväg vintertid pga att den är för smal för att snöröjas, och då finns det inget sätt för barnen som bor vid Sjökarbyvägen att ta sig till sin skola på ett säkert sätt. Ett annat alternativ kan vara att sätta upp ytterligare ett övergångsställe precis efter Vivelvägen för att man ska slippa gå så långt innan det befintliga övergångsstället vid Spinnarvägen.

Namn *

Andreas Ekhamen

Jag samtycker till publicering av mitt namn tillsammans med mitt medborgarförslag på kommunens webbplats. Om jag inte samtycker publiceras endast medborgarförslaget.

Nedanstående kontaktuppgifter kommer inte att publiceras på kommunens webbplats.

Kontaktuppgifter

Adress*	Postadress*
Telefon*	Mobil
E-postadress	

Underskrift

Ort och datum*	
Namn* <small>delvis inskrivet</small>	
Namnförtydligande*	

* Obligatoriska uppgifter

Blå linje markerar de berörda fastigheterna.
Förslagsställaren önskar övergångsställe vid den röda punkten.

SN § 5:4

Dnr. SN 2017/0031

(2) ✓

Rapportering av ej verkställda beslut Socialnämnden per 2017-03-31

Socialnämndens beslut

1. Anteckna rapporten till protokollet.
2. Överlämna rapporten till Kommunfullmäktige och revisorerna.

Sammanfattning

Kommunerna har skyldighet enligt 16 kap. 6 f § socialtjänstlagen (SoL) att till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och till revisorerna rapportera gynnande beslut, enligt 4 kap. 1 § SoL, som inte verkställts inom tre månader från beslutsdatum.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2017-04-05.

Förslag till beslut

Christina Funhammar (M) yrkar bifall till Socialförvaltningens beslutsförslag innebärande

1. Anteckna rapporten till protokollet.
2. Överlämna rapporten till Kommunfullmäktige och revisorerna.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Socialnämnden beslutar enligt Christina Funhammar (M) yrkande och finner att så är fallet.

Expedieras

- Kommunens revisorer
- Kommunstyrelsen
- Akten

Justerandes signaturer

Utdragsbestyrkande

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Socialnämnden

Datum 2017-04-05

Dnr [Klicka här för att ange text.](#)

Rapportering av ej verkställda beslut Socialnämnden per 2017-03-31

Beslutsförslag

Socialnämndens beslut

1. Anteckna rapporten till protokollet.
2. Överlämna rapporten till Kommunfullmäktige och revisorerna.

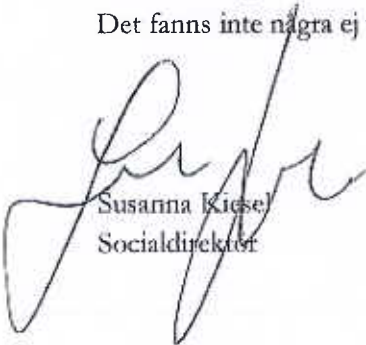
Bakgrund

Kommunerna har skyldighet enligt 16 kap. 6 f § socialtjänstlagen (SoL) att till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och till revisorerna rapportera gynnande beslut, enligt 4 kap. 1 § SoL, som inte verkställts inom tre månader från beslutsdatum.

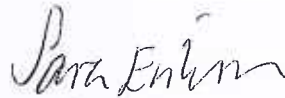
Socialnämnden ska även till Kommunfullmäktige lämna statistikrapport över hur många gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslutet.

Förvaltningens slutsatser

Det fanns inte några ej verkställda beslut per den 31 mars 2017.

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Sara Eriksson
Administrativ chef

Expedieras
Kommunfullmäktige
Revisorerna
Akt

VON § 4:4

Dnr. VON 2017/0043

Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS 2017-04-15 från Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämndens beslut

1. Anteckna rapporten till protokollet.
2. Överlämna rapporten till Kommunfullmäktige och revisorerna.

Sammanfattning

Rapporten avser äldreomsorg enligt SoL och omsorg till personer med funktionsnedsättning enligt SoL och LSS.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2017-04-05.

Förslag till beslut

Mikael Ottoson (KD) yrkar bifall till Socialförvaltningens beslutsförslag innebärande

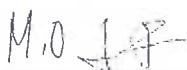
1. Anteckna rapporten till protokollet.
2. Överlämna rapporten till Kommunfullmäktige och revisorerna.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Vård- och omsorgsnämnden beslutar enligt Mikael Ottosons (KD) yrkande och finner att så är fallet.

Expedieras

- Kommunstyrelsen
- Kommunens revisorer
- Akten

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Vård- och omsorgsnämnden

Datum 2017-04-05

Dnr

Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS 2017-04-15 från Vård- och omsorgsnämnden

Sammanfattning

Rapporten avser äldreomsorg enligt SoL och omsorg till personer med funktionsnedsättning enligt SoL och LSS.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämndens beslut

1. Anteckna rapporten till protokollet.
2. Överlämna rapporten till Kommunfullmäktige och revisorerna.

Bakgrund

Kommunen har skyldighet enligt 16 kap 6 f § socialtjänstlagen (SoL) och enligt 28 f § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) att till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och revisorerna rapportera gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader från beslutsdatum.

Vård- och omsorgsnämnden ska även lämna statistikrapport till Kommunfullmäktige över hur många gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § SoL och 9 § LSS som inte verkställts inom tre månader från dagen för gynnande beslut.

Förvaltningens slutsatser

SoL

Det fanns fyra ej verkställda beslut enligt SoL att rapportera den 15 april 2017.

- Ett beslut om särskilt boende. Den enskilde har tackat nej till erbjudet boende. Sökande står kvar i kön.
- Ett beslut om dagverksamhet. Sökande har valt att vänta med att påbörja vistelsen i väntan på sina hörapparater.
- Ett beslut om dagverksamhet. Sökande tackade nej till erbjudandet och återtog ansökan.
- Ett beslut om kontaktperson.

LSS

Det fanns 14 ej verkställda beslut enligt LSS att rapportera den 31 mars 2017.

- Tre beslut avser bostad med särskild service för vuxna. Tre personer har tackat nej till olika erbjudanden inom kommunen eller utanför kommunen.
- Ett beslut avser korttidsvistelse i familjehem. Insatsen är verkställd i mars månad.
- Fyra beslut avser ledsagarservice. Rekrytering pågår i tre och ett är verkställt
- Ett beslut avser kontaktperson. Rekrytering pågår.

Tjänsteutlåtande

- Ett beslut avser avlösarservice. Rekrytering pågår.
- Tre beslut avser kontaktperson. Två har av sagt sig insatsen och rekrytering pågår i ett.

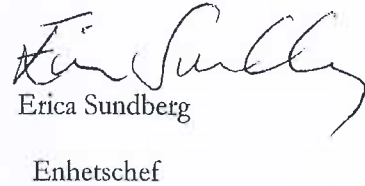
Det fanns sex avbrott i verkställighet LSS att rapportera den 31 mars 2017. Ett beslut gäller daglig verksamhet där brukaren tackat nej till förslag. Fem gäller kontaktperson, varav en på nytt är verkställd. För de andra pågår rekryteringsinsatser.

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Susanne Fäldt
Enhetschef

Leif Söderholm
Bitr socialchef

Erica Sundberg
Enhetschef

Expedieras

Kommunfullmäktige
Revisorerna

Länsstyrelsen i
Stockholms län

ÖSTERÅKERS KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN
2017-05-17
D.nr: KS 2014/0251 (309)

1/2

3e

PROTOKOLL
2017-05-16

Dnr: 2012-20088-2017

Ny ledamot/ersättare för ledamot i kommunfullmäktige

Länsstyrelsen utser ny ledamot/ersättare för ledamot i kommunfullmäktige från och med den 16 maj 2017 till och med den 14 oktober 2018.

Kommun: Österåker

Parti: Arbetarepartiet-Socialdemokraterna

Ny ledamot: Tommy Rindevall

Ny ersättare: Hilda Gonzales

Avgången ledamot: Roger Svalhede

De som berörs av beslutet har markerats med en asterisk (*) i följande sammanställning.

Österåker Norra

Ledamot

Ann-Christine Furustrand
Jörgen Palmberg
Margareta Olin
Anas Abdullah
Rosita Olsson Palmberg
Kristina Embäck
Marie Ende

Ersättare

1. Cecilia Ringstedt
2. Carlos Nunez
3. Lars Frid
4. Eva Börjesson
5. Klas-Göran Wändesjö
6. Hilda Gonzales *

Österåker Södra

Ledamot

Tommy Rindevall *
Ingela Westerlund
Anders Pettersson
Anna-Sara Viklund
Mats Larsson

Ersättare

1. Cecilia Ringstedt
2. Carlos Nunez
3. Lars Frid
4. Eva Börjesson
5. Klas-Göran Wändesjö
6. Hilda Gonzales *

Bevis utfärdas för de som berörs av beslutet.

Den som vill överklaga detta beslut kan göra det skriftligen hos Valprövningsnämnden.

Skrivelsen ska ha kommit in till Länsstyrelsen, Box 22067, 104 22 STOCKHOLM inom tio dagar efter dagen för detta beslut.

Anette Zachrisson

Mikael Wiman

Kopia till
Kommun
Ny ledamot
Ny ersättare
Parti

Länstyrelsen i
Stockholms län

1/1

3f

PROTOKOLL
2017-05-16

Dnr: 2012-20090-2017

Ny ersättare för ledamot i kommunfullmäktige

Länstyrelsen utser ny ersättare för ledamot i kommunfullmäktige från och med den 16 maj 2017 till och med den 14 oktober 2018.

Kommun: Österåker

Parti: Miljöpartiet de gröna

Ny ersättare: Sara Moxness

Avgången ersättare: Monique Stalås Hörnsten

Den som berörs av beslutet har markerats med en asterisk (*) i följande sammanställning.

Österåker Norra

Ledamot	Ersättare
Jonas Jonsson	1. Sara Kjernholm
Kristin Hagegård	2. Sara Moxness *

Österåker Södra

Ledamot	Ersättare
Heidi Stapf Ekström	1. Sara Kjernholm
Michael Solander	2. Sara Moxness *

Bevis utfärdas för de som berörs av beslutet.

Den som vill överklaga detta beslut kan göra det skriftligen hos Valprovsnämnden.

Skrivelsen ska ha kommit in till Länstyrelsen, Box 22067, 104 22 STOCKHOLM inom tio dagar efter dagen för detta beslut.

Anette Zachrisson

Mikael Wiman

Kopia till
Kommun
Ny ersättare
Parti

KS § 6:18

Dnr. KS 2017/0076

Svar på remiss SL 2016-0770 – inför trafikförändringar i SL-trafiken 2017/2018 (T18)

Kommunstyrelsens beslut

Godkänna svar på remiss SL 2016-0770- inför trafikförändringar i SL-trafiken 2017/2018 (T18).

Sammanfattning

Stockholms läns landsting, Trafikförvaltningen har inkommit med en remiss (SL 2016-0770) daterad 2017-02-07. Remissen består av en bruttolista av förslag på trafikförändringar inför december 2017. Österåkers kommun besvarar remissen med ett underlag som redovisar önskvärda trafikförändringar vad avser kollektivtrafiken med tåg, båt och buss.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens planarbetsutskott har behandlat ärendet 2017-05-10, § 5:21.
- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2017-04-19.

Förslag till beslut

Michaela Fletcher (M) yrkar bifall till planarbetsutskottets beslutsförslag innebärande att godkänna svar på remiss SL 2016-0770- inför trafikförändringar i SL-trafiken 2017/2018 (T18).

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Kommunstyrelsen beslutar enligt Michaela Fletchers (M) yrkande och finner att så är fallet.

Expedieras

- Stockholms läns landsting, Trafikförvaltningen
- Samhällsbyggnadsförvaltningen

Tjänsteutlåtande

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Anna Anderman

Till Kommunstyrelsen

Datum 2017-04-19
Dnr KS 2017/0076

Svar på remiss SL 2016-0770 - inför trafikförändringar i SL-trafiken 2017/2018 (T18)

Sammanfattning

Stockholms läns landsting, Trafikförvaltningen har inkommit med en remiss (SL 2016-0770) daterad 2017-02-07. Remissen består av en bruttolista av förslag på trafikförändringar inför december 2017. Österåkers kommun besvarar remissen med ett underlag som redovisar önskvärda trafikförändringar vad avser kollektivtrafiken med tåg, båt och buss.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen planarbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen besluta

Godkänna svar på remiss SL 2016-0770- inför trafikförändringar i SL-trafiken 2017/2018 (T18).

Bakgrund

Stockholms läns landsting, Trafikförvaltningen har inkommit med en remiss (SL 2016-0770) daterad 2017-02-07. Remissen består av en bruttolista av förslag på trafikförändringar inför december 2017. Bruttolistan innehåller förslag avseende bland annat linjesträckningar, turtäthet och trafikeringstid. Trafikförvaltningen önskar ta emot synpunkter och prioriteringar av bifogade förslag utifrån kommunernas lokalkännedom. Sista remissdag är den 12 maj. Österåkers kommun har dock ansökt om förlängd remisstid till den 22 maj, vilket även beviljats.

Förvaltningens slutsatser

Samhällsbyggnadsförvaltningen redovisar ett underlag för en önskvärd utveckling av kollektivtrafiken i enlighet med bilaga 2. Remissen från Trafikförvaltningen innehåller i sak inga stora förslag på förändringar av kollektivtrafiken till och från Österåkers kommun. Österåkers kommun har valt att kommentera behov utöver det som redovisats i remissförslaget. Förvaltningen har även haft en dialog med företrädare för skärgårdsöarna i form av Trafikgruppen för Österåkers skärgård (TÖS).

Tjänsteutlåtande

Bilagor

1. Stockholms läns landsting Trafikförvaltningens remiss SL-2016-0770 inför trafikförändringar i SL-trafiken 2017/2018 (T18).
2. Österåkers kommuns remissvar på Trafikförvaltningens remiss SL 2016-0770 inför trafikförändringar i SL-trafiken 2017/2018 (T18).

Kent Gullberg
Samhällsbyggnadschef

Anna Anderman
Väg- och trafikchef

Expedieras

Stockholms läns Landsting, Trafikförvaltningen

Remissvar - Österåkers kommun inför trafikförändringar i SL-trafiken 2017/18 (T18)

Inför Trafikförvaltningens arbete med trafikförändringar i december 2017 har en remiss skickats ut med information om möjliga trafikförändringar. Härmed skickas synpunkter på dessa trafikförändringar samt vilka övriga trafikförändringar som prioriteras inom kommunen.

Förutsättningar

Österåkers kommun ingår i Stockholm Nordost (STONO) bestående av kommunerna Danderyd, Norrtälje, Täby, Vallentuna, Vaxholm, och Österåker. I Nordostkommunernas vision för åren 2010 till 2040 formuleras ställningstaganden gällande sektorns framtida transportsystem. Nordostkommunerna verkar gemensamt för:

- Ökad tillgänglighet i Nordostsektorns transportsystem
- Ökad kapacitet i Nordostsektorns transportsystem
- Ökad kollektivtrafikandel och minskad belastning på vägtrafiknätet för att begränsa klimatpåverkande utsläpp

Dessa intentioner är vägledande för hur Österåkers kommuns transportinfrastruktur och kollektivtrafik ska utvecklas. Österåkers kommun utgår från RUFSS, Översiktsplan (2006) och Trafikplan (2010) i den långsiktiga planeringen. De strategiskt viktiga bytestpunkter som pekas ut i Trafikplanen gällande kollektivtrafiken är: Rosenkälla, Arninge, Kulla vägskäl, Roslags Kulla, Åkerstorp (som representerar korsningen Sockenvägen/Centralvägen), Åkersberga centrum och Åkers Runö.

Kommunen har även en infartsparkeringsstrategi, antagen i kommunfullmäktige 2013 och arbetet med en genomförandeplan för att följa upp strategin är pågående. Detta dokument ska fungera för att främja kollektivtrafiken och verka för att kunna ställa bilen så tidigt som möjligt i den totala resan.

Österåkers kommuns övriga synpunkter på kollektivtrafiken

Österåkers kommun växer och en stor andel av invånarna arbetspendlar. För kommunen är därför en högklassig kollektivtrafik som ger goda regionala kopplingar mot Stockholm, Solna –Sundbyberg, Norrort med Kista, Täby, Vallentuna, Arlanda och Uppsala viktigt. Kopplingen till Stockholm och Täby skapas genom Roslagsbanan medan de andra kopplingarna får tillförlita sig på busstrafik. Det är således viktigt att utveckla dessa kopplingar för att möta kommunens tillväxttakt och

möjliggöra regionförstoring. Det är även viktigt att kollektivtrafiken utvecklas för att förbättra tillgängligheten till arbetsmarknaden i regionen. Prioriterat för Österåkers kommun är:

- Att en snabb och smidig koppling till Arlanda bör studeras och prioriteras. Kopplingen till Arlanda är prioriterad men det finns idag heller ingen direkt koppling till Vallentuna, restiden för kollektivtrafik jämfört med bil är mer än den dubbla.
- Att fortsätta utveckla tvärförbindelserna och förbindelserna inom region nordost.
- Att utveckla utbudet som trafikerar Ljusterö både för buss och för kollektivtrafik på vatten samt anpassa fordon efter vägnätet på ön och antal resenärer.
- Att se över bytespunkt Östanå så att Trafikverkets färjor matchar busstrafiken samt att tidtabellsbyten har en god synkning med skolornas terminer och skärgårdstrafiken.
- Att buss och båttrafiken vid replipunkten Åsättra får bättre passning.

Det pågår en god utveckling av stomnätet i Stockholmsregionen men det finns en oro att matartrafiken till de starka stråken inte ges samma prioritet vilket kommer innebära en fortsatt stark utveckling av korta bilresor som belastar och skapar trängsel i transportsystemet och särskilt under maxtimmarna. Trafikförvaltningen bör intensifiera arbetet med att skapa bättre förutsättningar för effektiva och attraktiva samordnade resor.

Österåkers kommuns synpunkter på trafikförändringar i remissen

- **Linje 36 Åsättra- Ingmarsö- Finnhamn – Möja**

Denna linje möjliggör arbetspendling till och från kommuncentra förutsatt att det finns fungerande buss- båt passning vid Åsättra och att det finns en basturlista året om som ser likadan ut. Denna linje fungerar även för att få en fungerande resa för skolbarn till och från öarna till Ljusterö. Det är oerhört viktigt att denna reskedja fungerar året och med god tillgänglighet. Det är arbetspendling både till och från Ljusterö som avses.

- **13 Stockholm- Vaxholm- Boda- Svartsö- S. Ingmarsö- Finnhamn- Husarö**

Restid från Stockholm till Ingmarsö respektive Husarö är 3 h10 min respektive 3 h 35 min, är inte attraktiv eller effektiv kollektivtrafik för de som bor, lever och verkar på dessa öar. Dessa resor kan fylla en funktion för besöksnäring och för de som har deltidsboenden i skärgården men dessa

resor bör inte prioriteras före trafiken som möjliggör arbetspendling och möjlighet att nå kommuncentra.

- **Linje 12 Stockholm- Vaxholm- Edö- /Åsättra/ - Finnhamn – Husarö**

Restid från Stockholm till Ingmarsö respektive Husarö är 3 h 5 min respektive 3 h 20 min, är inte attraktiv eller effektiv kollektivtrafik för de som bor, lever och verkar på dessa öar. Dessa resor kan fylla en funktion för besöksnäring och för de som har deltidsboenden i skärgården men dessa resor bör inte prioriteras före trafiken som möjliggör arbetspendling och möjlighet att nå kommuncentra.

- **Linje 9 Stockholm – Vaxholm – Lervik – Fåglarö - Väsbystrand**

På sikt bör denna trafik kopplas ihop med en bytespunkt mellan buss och båt på fastlandet som möjliggör arbetspendling och möjlighet att nå kommuncentra.

- **Linje 24 Stockholm – Vaxholm – /-Fåglarö- Ljusterö/ - Koholmen- Siarö – Vättersö**

Positivt att trafiken ordnas för Koholmen. På sikt bör denna trafik kopplas ihop med en bytespunkt mellan buss och båt på fastlandet som möjliggör arbetspendling och möjlighet att nå kommuncentra.

- **620 Åkersberga station - Norrtälje**

Då turer ska dras in som är föreslaget i fallet 5.05 från Åkersberga så är det viktigt att kommunerna får ta del av beslutsunderlag dvs resenärstatistik och motiv för beslutet samt att det från operatören och SL sida erbjuds god kommunikation till medborgarna i respektive kommun. Detta för att det ska finnas en förståelse för hur ni arbetar för att skapa en attraktivt och effektiv kollektivtrafik.

- **Linje 621 (Danderyd sjukhus-) Åkersberga – Norrtälje**

En ny avgång övervägs ca 20.40 från Norrtälje och ca 21:50 från Åkersberga via Östanå färjeläge vilket förbättrar tillgängligheten och upplevs som positivt. Viktigt att passning till färjan ordnas.

Ytterligare synpunkter från Österåkers kommun:

- **Linje 623 Åkersberga station – Åkersberga station**

Österåkers kommun ser positivt på att busslinjen får bättre passning till tåget men vill även att passningen till viktiga lokala målpunkter bättre belyses i arbetet med att utveckla den lokala trafiken.

- **Linje 624/624C, 628/628C Humlegården/Danderyds sjukhus - Åkersberga**

Österåker är en pendlarkommun där 63% pendlar ut från kommunen. Det är viktigt att pendlingen kan göras med kollektiva färdmedel och då är direktbussar ett attraktivt alternativ mot tex bilen.

Trafikförvaltningen har gjort en enkätundersökning med frågor om vad som skulle få fler att åka kollektivt. För de som svarat, och bor i Österåker, är det tydligt att den viktigaste faktorn är att färdmedlet går ofta och att resenären får så få byten som möjligt.

Dessa direktbussar är oerhört viktiga för att kunna erbjuda en attraktiv och effektiv kollektivtrafik särskilt under maxtimmarna i transportsystemet.

Kommunen får in mycket synpunkter kring brist på sittplats vilket visar att det är stor efterfrågan på linjerna. Detta gäller inte minst när Roslagsbanan byggs om under 2018 då "pendlarbussarna" bör förstärkas så att antalet kollektivtrafikresenärer inte minskar.

3h

Årsredovisning 2016

K O M M U N A L F Ö R B U N D E T N O R R V A T T E N

*Strategisk plan
pekar ut riktningen
för kommande 10 år*

*Ny undersökning visar:
Stora kunskapsluckor
om kranvatten*

Ett gott kalas:
**90 år med
gott kranvatten**

Innehåll

VD har ordet	4
Norrvatten 90 år	6
Viktiga händelser under året	8-14
Miljömål	15
Förvaltningsberättelse	16
Resultaträkning	21
Balansräkning	22
Finansieringsanalys	23
Noter till resultat- och balansräkning	23
Driftredovisning	26
Statistik och nyckeltal	27
Medlemsandelar	28
Investeringar	29
Revisionsberättelse	30
Från Mälaren till kranen	31

Norrvatten på fem sekunder

Norrvatten producerar och distribuerar dricksvatten av hög kvalitet till 600 000 människor i norra Storstockholm. I regionen, som är mycket expansiv med stark tillväxt, finns även flera stora sjukhus samt Arlanda flygplats. Norrvatten garanterar den växande befolkningen hälsosamt dricksvatten och möjliggör därmed regionens utveckling.

Norrvatten är Sveriges fjärde största dricksvattenproducent med cirka 50 anställda. Görvälverket som producerar 120 miljoner liter dricksvatten per dygn ligger i Järfälla kommun.

Norrvatten är ett kommunalförbund som ägs av 14 medlemskommuner.

Norrvattens vision

Alltid hälsosamt dricksvatten med miljö och samhällsnytta i fokus.

“Platsen var perfekt när den valdes för över 90 år sedan”

VD har ordet

2016 – året som visade på behov av nya investeringar

2016 var ett rekordår för vattenproduktion.

Norrvatten producerade över 50 miljoner kubikmeter friskt dricksvatten, det innebär att vi debiterade 11 procent mer än 2015. En av orsakerna var givetvis den varma våren och sommaren och att Norrtälje kopplats på. Men vi ser även att den snabba befolkningsökning märks i vattenförbrukningen. I 40 års tid har vi kunnat tillgodogöra oss tidigare investeringar genom att vattenförbrukningen varit oförändrad. Nu måste vi planera för att öka produktionskapaciteten eftersom vattenförbrukningen återigen ökar. De är många som vill bo och verka i våra medlemskommuner. Befolk-

ningen i vårt verksamhetsområde har ökat med hela 2,2 procent från 2015, vilket är den högsta ökningen på många år.

Norrvatten har under nästan ett sekel styrts av framsynta politiker som fattat kloka beslut för medborgarnas bästa. Under 2016 har flera stora kommuner rekommenderat sina medborgare att koka dricksvattnet på grund av höga halter bakterier. Men redan 2004, långt innan sjukdomsutbrottet i Östersund, installerades UV-ljus på Görvålverket för att kunna döda mikroorganismer. Norrvatten var först ut i landet med att mäta perfluorerande ämnen, så kallade PFAS, i råvattnet. Därför kunde vi ge klara besked när en av vår tids största

miljöskandaler upptäcktes och det visade sig att befolkningen i ett par svenska städer druckit förorenat vatten. Våra värden låg långt under de rekommenderade gränsvärdena.

Enligt lagstiftningen måste dricksvattenproducenten vara medveten om de ämnen som kan utgöra fara för människors hälsa. Det är ett ansvarsfullt uppdrag eftersom det ofta visar sig först i efterhand vilka ämnen som är hälsofarliga.

Norrvatten försörjer i dag drygt 600 000 människor, flera stora sjukhus, Arlanda och andra samhällsviktiga funktioner med hälsosamt dricksvatten. Därmed är Norrvatten en viktig kugge som möjliggör medlemskommunernas

Johanna Lindgren, Norrvattens VD, ska se till att 600 000 människor, ett par stora sjukhus och Arlanda flygplats aldrig blir utan gott och hälsosamt vatten.

välmående och utveckling. Men vi ser redan idag att klimat- och samhällsförändringar ökar belastningen på Mälaren. Avloppssystem svämmar över vid häftiga regn och vattenreningen på Görvälnverket måste klara av att rena mer och nya föroreningar.

För att klara vattenförbrukningen och säkerställa ett hälsosamt dricksvatten har Norrvattens styrelse gett förvaltningen i uppdrag att utreda alternativ för framtida vattenproduktion. Vi behöver, precis som våra företrädare på 20-talet, se till att bygga ut kapacitet för att klara befolkningsökning och garantera ett hälsosamt dricksvatten till medborgarna.

Vad kostar det då, kanske någon undrar? Vad betalar du idag, brukar jag kontra med. Och faktum är att få vet vad de betalar för att få ett friskt dricksvatten i kranen. Vi gjorde under förra året en undersökning om varför människor dricker flaskvatten. På frågan vad de tror att en liter kranvatten kostar fick vi alla tänkbara svar och snitter hamnade på 1,50 kr per liter. Jo, jag tackar! Det skulle innebära en höjning med nästan 15 000 procent från dagens pris på cirka 1 öre per liter för dricksvattenleverans till hemmet.

Ökade investeringar i VA-sektorn är ett sätt att garantera tillgången på vatten.

Ett annat sätt är att skydda våra grundvattentäkter så de kan förse oss med friskt vatten även i framtiden. Därför beslutade Norrvattens styrelse sommaren 2016 att Norrvatten, tillsammans med Upplands Väsby, Solna, Sigtuna och Sollentuna skulle bilda Norra Stockholmsåsens Grundvattenråd med syfte att ta ett gemensamt ansvar för grundvattnet. Det var ett viktigt arbete som återigen visar på Norrvattens vilja att, tillsammans med medlemskommunerna, alltid ligga steget före!

Johanna Lindgren
VD, Norrvatten

2016 var det år då Norrvatten fyllde 90 år!

En underbar vacker sensommardag bjöd Norrvatten sina medlemmarnas på 90-års lunch vid Görvålverket. I mitten uppvaktar Heléne Eriksson, kommunchef i Sundbyberg, VD Johanna Lindgren med blommor.

Stockholms norra förorters kommunalförbund för vattenledning bildades den 11 november 1926. Redan en månad senare fattade förbundet beslut om att köpa en del av Skeftingeholmen i Mälaren för att uppföra ett vattenverk.

90 år har förflutit sedan dess, vilket Norrvatten uppmärksammade under 2016. Det gav tillfälle att sätta fokus på vatten och vattnets betydelse. Och även att komma ihåg framsynta beslutsfattare

som tidigt insåg fördelarna av samarbete och ett gemensamt vattenverk.

– Vi funderade länge på hur vi skulle kunna göra så många som möjligt delaktiga i firandet, berättar

Johanna Lindgren. Därför valde vi att dela upp det i flera aktiviteter mot olika målgrupper.

Och så blev det! Styrelsen och ägarna inbjöds till en Jubileumslunch vid Görvålverket. Närmare 40 ägarrepresentanter från de 14 kommunerna samlades en underbart vacker sensommardag för att fira förbundet. Och senare på kvällen bjöds personalen på stort jubileumskalas.

Men Norrvatten vill även att allmänheten får ta del av firandet. Därför

Hanna Ekström och Anna Döger från Threadsale Studio AB underhåller under lunchen. På kvällen var det fest för medarbetarna. Hampus Köstermann deltar i allsöngen.

skänker förbundet en pump, eller dricks-vattenautomat, till alla medlemskommuner. Tanken är att dricksvattnet ska bli tillgängligt för medborgarna på ett enklare sätt. Det är en gåva som består under lång tid framöver och som kan berika tillvaron för invånarna.

I samband med 90 årsfirandet vill Norrvatten även nå fram till anställda i kommunerna genom en kortfilm som visas på deras intranät och som betonar

vattnets värde.

– Norra Storstockholm är en otroligt expansiv region och vi är många som ska dela på våra gemensamma resurser. Då är det viktigt att alla inser vattnets värde och att vi hjälps åt hålla det så rent som möjligt, förklarar Johanna.

– Vi ser ju att det blir allt svårare att rena Mälarens vatten och att det kräver ökade resurser. Därför är det viktigt att frågan finns med på politikernas agenda.

Nu blir vattnet tillgängligt i Solna!

Johanna Lindgren, Signe Levin och Pehr Granfalk skålar i Solna.

– Vatten är vår **alla** viktigaste råvara och en förutsättning för kommunens utveckling. Vi är väldigt glada över samarbetet med Norrvatten och litar på att de även i framtiden ska förse oss med friskt och gott kranvatten.

Det sade Pehr Granfalk, ordförande i Norrvattens styrelse, när han fredagen den 2 december invigde Solna Stads nya pump. Den är en gåva från Norrvatten och ett led i satsningen att göra kranvattnet tillgängligt för medborgarna.

Kunskap till alla

I Norrvattens kortfilm uppmanas vi att värda Mälarens vatten.

Efter att under två års tid informerat politiker i kommunfullmäktige och kommunstyrelser i Norrvattens medlemskommuner om Norrvattens verksamhet och utmaningar har Norrvatten nu tagit steget till anställda inom de 14 medlemskommunerna. Det sker genom en kortfilm som läggs ut på kommunernas intranät och som förklarar vad som påverkar kvaliteten på Mälarens vatten och hur alla kan hjälpa till att förbättra den.

Till kortfilmen kopplas ett antal frågor som leder till fördjupad kunskap. Fem personer som svarar rätt på alla frågor kan vinna var sin kolsyremaskin.

Mer och renare vatten i framtiden

Onsdagen den 23 november tog Norrvattens styrelse beslut om målsättningar för kvalitet och säkerhet. Orden "Alltid" och "Hälsosamt" i Norrvattens vision har konkretiserats och därmed måste förbundet börja planera för att bygga ut mer rening och kapacitet i vattenproduktionen.

För att säkra dricksvattnet ska Norrvatten bygga kapacitet för år 2060, ha tre mikrobiologiska barriärer och en barriär för kemiska föroreningar. Styrelsen var helt enig och överens om att Norrvatten ska ligga i framkant och förbereda sig för framtiden. Därför beslutade de om att förbundet ska starta en utredning om hur detta löses på bästa sätt utifrån säkerhet, robusthet, miljö och ekonomi. Utredningen kommer att presentera alternativ för Norrvattens framtida vattenproduktion. Första delen ska redovisas under 2018.

Strategisk plan pekar ut riktningen

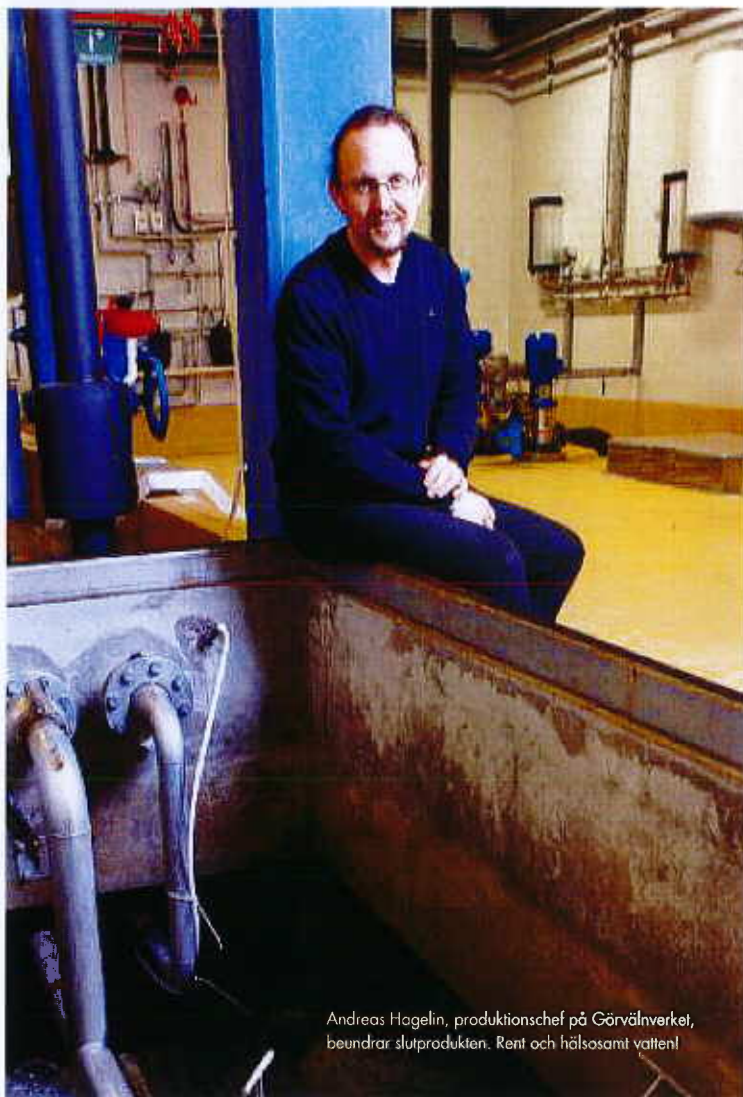
I slutet av 2015 fick Norrvattens ledning i uppdrag av styrelsen att ta fram en strategisk plan för de kommande tio åren.

Syftet är att ha en gemensam och förankrad målbild för Norrvatten 2026 och därmed ge förvaltningen styrning och strategisk riktning för arbetet.

Planen ska förtydliga och konkretisera förbundets ambitionsnivåer och krav för kvalitet, säkerhet och miljö. Den ska även omfatta förbundets inriktning kring kommunikation, uppdragsutveckling, kompetens, långsiktiga strukturfrågor och ekonomi. Arbetet förväntas vara klart under 2017.

Planen ska succesivt tas fram under ett och ett halvt år och de olika områdena hanteras på ordinarie styrelsemöten. För att underlätta processen har en politisk styrgrupp tillsatts, som bereder områdena inför styrelsemötena. Gruppen består av Pehr Granfalk, ordförande, Jonas Nygren vice ordförande, Elve Nilsson och Catharina Andersson.

Arbetet inleddes med en workshop med hela styrelsen och Norrvattens ledningsgrupp den 10 februari.

Andreas Hagelin, produktionschef på Görvånverket, beundrar slutprodukten. Rent och hälsosamt vatten!

Strategisk medarbetardag

Norrvattens medarbetardag den 24 oktober 2016 ägnades helt åt den strategiska planen med målsättningen att skapa engagemang och delaktighet i processen. För Norrvattens ledning och styrelse är det viktigt att få ta del av alla medarbetares input i planen och att alla fått förutsättningar att bidra till att Norrvatten når målsättningarna i planen. Lika viktigt är det att medarbetarna själva kan bli bärare av den övergripande strategin och tankarna bakom den.

Styrelseresa till Holland

Norrvattens styrelse och ledningsgrupp gjorde i slutet av september en studieresa till Amsterdam och ett besök på PWNT water technology, ett forsknings- och utvecklingsbolag som till 100 procent ägs av det offentligt ägda PWN.

– **Holland ligger generellt** sett långt framme när det gäller vattenförsörjning, förklarar Johanna Lindgren. Därför är det spännande att besöka dem och se hur de arbetar.

– Det är alltid nyttigt med benchmarking och att lära av andra. I Sverige använder vattenverken sig ofta av samma teknik och kopierar varandra, fortsätter Johanna. Då blir det ännu viktigare att rikta blicken utanför våra gränser.

PWN stod tidigare inför svåra utmaningar av liknande slag som Norrvatten gör idag. De utvecklade då en reningsteknik som bygger på jonbyte och ozonering. Den ökar borttagningen av organiskt material samt höjer den kemiska och mikrobiologiska barriärverkan. Metoden har drivits i fullskala i Holland sedan 2014 och sålts vidare till bland andra England och Singapore. Norrvatten har precis börjat driva ett pi-

lotprojekt, i samarbete med Stockholm Vatten, för att testa tekniken. Piloten, som är döpt till SIXTEN, står på Lovö Vattenverk.

– Det är ju styrelsen som beslutar om Norrvattens målsättningar för säkerhet och kvalitet och investeringar. Därför är det otroligt värdefullt att de avsatte tre dagar för att diskutera dessa frågor och skaffa kunskap, avslutar Johanna.

Styrelsen har nu gett Norrvatten i uppdrag att utreda och komma med förslag på hur förbundet kan lösa problemen kring kapacitet och kvalitet för de närmaste 50 åren.

Kalas för Sixten

- Härmed förklarar jag Sixten för invigd!

Johanna Ansker, avdelningschef vattenproduktion på Stockholm Vatten talade och Sixten Jansson, projektets namne, klippte bandet. I ett år kommer nu piloten SIXten att drivas på Lovön, som ett samarbete mellan Norrvatten och Stockholm Vatten AB.

SIXten kommer att utvärderas successivt under årets lopp, för att se hur metoden fungerar på Mälärvattnet. Förhoppningsvis kommer resultaten även att vara till nytta för resten av VA-Sverige.

Expertgrupp bistår med råd

Norrvatten har bildat en expertgrupp som ska bistå med rådgivning, omvärldsbevakning och underlag för att möta nya utmaningar. De kommer framför allt att tillföra expertkunskap till Norrvattens planer på att införa ny reningsteknik på Görvälnverket. Gruppmedlemmarna har många år i branschen och kan uppdatera och informera Norrvatten inom respektive område.

Expertgruppen består av Norrvattens processingenjörer och tre nationella experter; Alexander Keucken – Utvecklingschef på Vivab, med stor kunskap och erfarenhet om membran.

Stephan Köhler – Professor på SLU, där han arbetar med bland annat NOM i vatten kopplat till klimatpåverkan.

Peter Rådström – Professor från Lunds universitet. Peter är mikrobiolog med mycket hög kompetens inom bland annat genteknisk analys.

Processlösning för framtiden

I slutet av maj träffades expertgruppen, samt delar av Avdelningen för Kvalitet och Utveckling, för att diskutera möjliga processlösningar för Norrvatten.

Målet med dagen var dessutom att samla gruppen och identifiera kunskapsluckor samt vad som behöver göras inom olika projekt för att fylla dessa luckor. En sådan kunskapslucka är kolfilter.

– Annat som måste till är en ordentlig prognos över Mälarens vattenkvalitet och hur den kommer att se ut fram till år 2100, förklarar Kristina Dahlberg, utvecklingsingenjör på Norrvatten.

Bult för bult – nu byts flänsförbanden

Strax före jul 2015 uppstod en vattenläcka i Sigtuna och stora delar av kommunen blev utan dricksvatten. Bultarna i ett flänsförband hade rostade sönder och givit vika. Arbetet med att byta ut bultarna tog full fart.

Av Norrvattens totala ledningsnät på 32 mil består cirka 1,5 mil av "Hobasrör", som visat sig ge upphov till häftiga ledningsbrott. Dessa kommer succesivt att bytas ut under en tioårs period.

I samband med läckan i Sigtuna beslutade Norrvattens distributionsavdelning att byta ut och isolera samtliga flänsförband, i förebyggande syfte, på de "Hobassträckor" som i ligger sent i utbytesprogrammet.

– På dessa sträckor sitter det rostfria flänsförband vid alla rördetaljer och rördelar, förklarar Fredrik Pagmén. Problemet är att det uppstår galvanisk korrosion och bultarna i flänsförbanden rostar. Det leder i sin tur till att det blir läckage i flänsen och tätningen släpper, förklarar Fredrik.

Läcksökning med smart teknik

Delar av Norrvattens ledningsnät, från Broby i Märsta till slutkammaren i Knivsta, har inspekterats med en Smartball. Det är en hydrofon som förs in i ledningen och lyssnar av eventuella läckor och som även upptäcker luftfickor i systemet.

Hydrofonen åker med vattenflödet och lyssnar och spelar in ljud som senare analyseras.

– Det var ett lyckat projekt med många inblandade, Pure Technologies, Veolia och Roslagsvatten, berättar Fredrik Pagmén, ansvarig från Norrvatten. Inga läckor upptäcktes - ledningen är i god kondition.

Syftet med projektet var att statusbedöma ledningens kondition och samla på sig så mycket underlag som möjligt för åtgärdsplanarbete. En utmaning var att få högre hastighet på vattnet upp mot Knivsta eftersom Smartballen kräver en vattenhastighet på minst 0,5 m/sek.

Vatten till galoppen

Projektet med att bygga en ny huvudvattenledning mellan Upplands-Bro och Sigtuna nådde en viktig milstolpe den 30 maj när vattnet kopplades på till Bro Park, Sveriges nya huvudstadsbana för galoppssport. Precis i tid för banans öppnande i juni! Därmed har Norrvatten nått en viktig milstolpe i projektet.

– Det var ett tuft projekt mål som nu har infriats, berättar projektledare Karin Ericson på Norrvatten. Från första dag har hela projektet strävat efter att hinna fram med vattenledningen i tid.

I projektet firades inkopplingen och ett hittills väl utfört arbete av personer inom flera organisationer med lunch på Viksjö golfklubb och en uppskattad visning av Görvälverket.

Syftet med ledningen är att skapa redundans för Sigtuna och Upplands-Bro kommuner som i dagsläget försörjs via singelledningar, vilket är sårbart.

Projektet är ett samprojekt mellan Norrvatten, Upplands-Bro kommun och Sigtuna Vatten och Renhållning AB där Upplands-Bro passar på att dra med vatten och avlopp till utvecklings- och omvandlingsområden i kommunen. Totalt blir vattenledningen knappt 20 km lång och kommunens spillvattenledning som ska byggas mellan Bro och Häbo-Tibble blir ca 12 km lång. Projektet beräknas vara klart till år 2020.

Nya UV-aggregat på Görvålverket

Börje Josephsson, processspecialist, bredvid de nya UV-aggregaten som installeras under året.

De nya UV-aggregaten på Görvålverket är på plats och driftsatta. Det har förbättrat kapaciteten i verket och kvaliteten på det reade vattnet.

– Nu blir Norrvattens produktion ännu säkrare, säger Börje Josephsson, processspecialist på Norrvatten.

De nya aggregaten har en bättre kapacitet än de gamla. Varje aggregat kan rena 900 liter vatten i sekunden. Alla fyra aggregat behöver därför inte vara i drift för att klara normalflödet och redundansen blir bättre.

Även kvaliteten på själva UV-reningen har förbättrats. De nya aggregaten är certifierade och dosen har ökat vilket innebär ett förbättrat skydd mot mikrobiologiska föroreningar.

Ovanligt hög vattenproduktion

Skiftingenjör Sommai Phonphairoj övervakar produktionen i Norrvattens driftcentral.

Vattenproduktionen var hög under hela 2016, även juni och juli bjöd på höga produktionstoppar.

Sommar brukar betyda minskad vattenproduktion. Men inte detta år. Under juli månad producerade Norrvatten cirka 4 miljoner kubikmeter dricksvatten, en ökning med 38 procent jämfört med samma period föregående år.

De senaste 40 åren har Norrvatten haft en relativt stabil och jämn vattenproduktion trots en befolkning som har ökat med 40 procent. Först nu börjar också produktionen att öka. Det visar en sammanställning av historiska data som David Heldt, processingenjör på Norrvatten, har gjort.

– Redan nu kan vi se att dygnsförbrukningen är cirka 10 000 kubikmeter högre jämfört med 2015. En förklaring är anslutningen av Norrtälje, men det är inte enda orsaken, berättar David.

– Det verkar som om vi nu ser effekten av den starka befolkningstillväxten, fortsätter han.

Görvålverket har idag en maxkapacitet på 200 000 kubikmeter per dygn, ett tak som förväntas vara nått redan år 2021. Norrvatten måste därför se till att år 2021 ha förbättrat och effektiviserat processen så att maxkapaciteten ökar till 220 000 kubik per dygn. På längre sikt krävs en större utbyggnad av kapaciteten på Görvålverket.

Stöd till Stockholm

Fredagen den 9 december gick ett pelletsfartyg på grund vid Håsselby holmar. Grundstötningen påverkade en av Stockholm Vattens ledningar och Norrvatten fick stödja deras vattenproduktion.

Mälaren har alltid varit viktig för sjötrafiken genom sitt strategiska läge mellan Östersjön och Sveriges inland. Mälarlleden är en betydande farled mellan Södertälje och hamnarna i Västerås och Köping som trafikeras av tankfartyg med oljeprodukter, ammoniak och andra kemikalier. Fritidsbåttrafiken är särskilt intensiv under sommarmånaderna medan fraktfartygsverksamheten längs med de stora farlederna pågår under stora delar av året. I samband med byggandet av Förbifart Stockholm kommer stora mängder bergmassor att transporteras sjövägen från tillfälliga hamnar via Lovön till mottagningshamnarna Lötan och Toresta i östra Mälaren.

Ny reningsteknik rätt i tiden

Norrvatten representerades av David Heldt och Börje Josephsson på IFAT VA-mässan i München som gick av stapeln 30 maj – 1 juni. De fokuserade framför allt på membranteknologi och analysinstrument, men de hann även med att kika på flera andra områden.

David och Börje konstaterar att Norrvatten ligger rätt i sina tankar om framtida reningsteknik och att vi håller oss uppdaterade i allt väsentligt som rör ny teknik.

Nu i sociala medier

I januari tog Norrvatten steget ut i sociala medier för att snabbt och enkelt kunna informera om vad som händer i verksamheten. Omvärlden uppmanas att gå in på Facebook för senaste nytt och på Twitter för att ta del av Norrvattens ställningstaganden i olika frågor.

Norra Stockholmsåsens Vattenråd

– Vattenrådet är ytterligare ett sätt att förstärka skyddet av våra vattentäkter, förklarar Louise Jansson, processingenjör.

Norrvattens förbundsstyrelse beslutade vid sammanträdet den 8 juni att bilda Norra Stockholmsåsens vattenråd. Det är en sammanslutning för kommunerna Sigtuna, Upplands Väsby, Sollentuna och Solna samt Norrvatten.

- Syftet med rådet är att vi ska uppnå och behålla god miljö kvalitet i grundvattnet, säger styrelseordförande Pehr Granfalk.

- Det är mycket positivt att vi nu fattat beslut om rådets bildande, fortsätter han.

Grundvattenrådet ska verka för kun-

skapsutbyte och gemensam utveckling för åsens bästa. Norrvatten blir juridisk person och ansvar för grundvattenrådets gemensamma ekonomi.

Norrvatten försörjer idag över 600 000 människor med dricksvatten. Området är oerhört expansivt och om

30 år beräknas antalet dricksvattenkonsumenter uppgå till nästan en miljon. Det ställer höga krav på strategisk planering. De fyra grundvattentäkter som Norrvatten har i Stockholmsåsen är en oersättlig resurs för reservvattenförsörjningen i händelse av driftstörning, kris eller kapacitetsproblem.

Bildandet av Norra Stockholmsåsens vattenråd är ett sätt att skydda grundvattnet idag och för framtiden. Grundvattenrådet är det andra som bildas i Sverige. Det första ligger i Kristianstad.

Bertil Johansson, chef för Kvalitet och Utveckling, ser behov av ett aktivt uppströmsarbete för att skydda Mälaren.

Planer för uppströmsarbete

Norrvatten har, som ett av de första vattenverken i Sverige, initierat ett aktivt uppströmsarbete för att minska miljöpåverkan och säkra råvaran för framtida dricksvattenproduktion.

– Vi börjar med att ta fram en modell för hur arbetet kan genomföras, berättar Bertil Johansson, chef för Kvalitet och Utveckling på Norrvatten. Sedan får vi

se hur vi kan driva frågan vidare. Arbetsmodellen är uppbyggd som en fortlöpande process, där uppströmsarbetet kan utvecklas och förbättras över tid.

– En grundförutsättning för att det ska fungera är att vi har ett nära samarbete med kommunerna som angränsar till Mälaren, fortsätter Bertil. De måste inse målet med uppströmsarbetet och känna sig engagerade och motiverade. Det handlar ju om allas vårt dricksvatten!

Stora kunskapsluckor om kranvatten

Norrvatten har skänkt en vattenautomat till Stockholm Quality Outlet. Ett sätt att göra kranvatten tillgängligt för medborgarna.

69 procent litar på kranvattnets kvalitet, 57 procent tycker att det smakar gott. Mest flaskvatten köper åldersgruppen mellan 25 och 34 år och de allra flesta gillar bubblor i vattnet. Nästan ingen vet hur lite kranvatten kostar!

Det är några slutsatser som går att dra av den undersökning som Perspektiv undersökningar genomförde på uppdrag av Norrvatten i augusti 2016. Norrvatten ville få svar på varför folk väljer att dricka vatten på flaska istället för kranvatten.

– Eftersom vi tycker det är viktigt att uppmuntra allmänheten att dricka kran-

vatten, ville vi först ta reda på varför man väljer flaskvatten, förklarar Ursula Forner, informationsansvarig på Norrvatten. Det är väldigt lätt att tro och tycka sig veta, men det räcker inte om man på allvar vill påverka och förändra folks vanor.

– Det faktum att 40 procent av de tillfrågade aldrig, eller mycket sällan, köper

flaskvatten är intressant i sig, konstaterar Norrvattens VD Johanna Lindgren. Sedan är det uppenbart att vi måste göra kranvattnet mer tillgängligt. Något vi redan har påbörjat genom att skänka bort vattenpumpar och automater till våra fjorton medlemskommuner.

Idag är miljöfrågor viktiga för de flesta människor. Att kranvatten är lokalproducerat och distribueras i ledningar, vilket är mycket energisnålt, samt att det aldrig transporterats och blivit stående i affärerna är argument som väger tungt för många.

Närmare 40 000 personer tog sig till Golfängarna i Sundbyberg för att fira Sveriges nationaldag. I gassande solsken delade Norrvattens medarbetare ut vattenflaskor till flera tusen personer, som alla tacksamt fyllde sina flaskor med gott, friskt Norrvatten.

Totalt gick det åt 3 000 vattenflaskor och vattentanken på en kubikmeter tog slut halvvägs in på dagen. Men så var Norrvatten onekligen den mest uppskattade attraktionen på området.

Arrangemanget var även uppskattat bland Norrvattens medarbetare

– Det var riktigt roligt att få vara med och göra reklam för Norrvatten, tyckte Tommy Kaya, utsedd till samordnare för Norrvattens deltagande.

Det var andra året i rad som Norrvatten deltog på Sundbybergs nationaldagsfirande. Eftersom det är ett mycket uppskattat evenemang, kommer det sannolikt att bli ett stående inslag i Norrvattens externa kommunikation.

Friskt kranvatten ända fram till gaten

– Äntligen kan man få friskt, kallt kranvatten även när man gått igenom säkerhetskontrollen. Stort tack till Swedavia!

Norrvattens VD Johanna Lindgren var nöjd när två nya vattenautomater invigdes på terminal fem på Arlanda. Det skedde genom ett samarbete mellan Norrvatten och Swedavia, som äger och driver verksamheten på Stockholm Arlanda. Representanter från de bägge företagen delade ut ca 5000 tomma vattenflaskor till resenärerna.

– Eftersom vi levererar vatten till Arlanda, kändes det naturligt för oss att vara med och slå ett slag för vårt goda kranvatten, sade Johanna.

Evenemanget skedde under World Water Week, som hålls i Stockholm varje år och samlar världens experter kring vattenfrågor.

Resenärer på Arlanda har länge efterfrågat möjligheten att ha tillgång till kranvatten, även sedan man gått igenom säkerhetskontrollen. Väntan kan bli lång för många och vatten fyller en viktig funktion.

– Det är ett led i vår strävan att utveckla servicen och tänka miljökänt, berättar Lena Wennberg, miljöchef på Swedavia.

Med hygien i fokus

Det är viktigt att rör som ska användas till att transportera dricksvatten är helt täckta på lagringsplatsen. Här inspekteras de av Tommy Kaya.

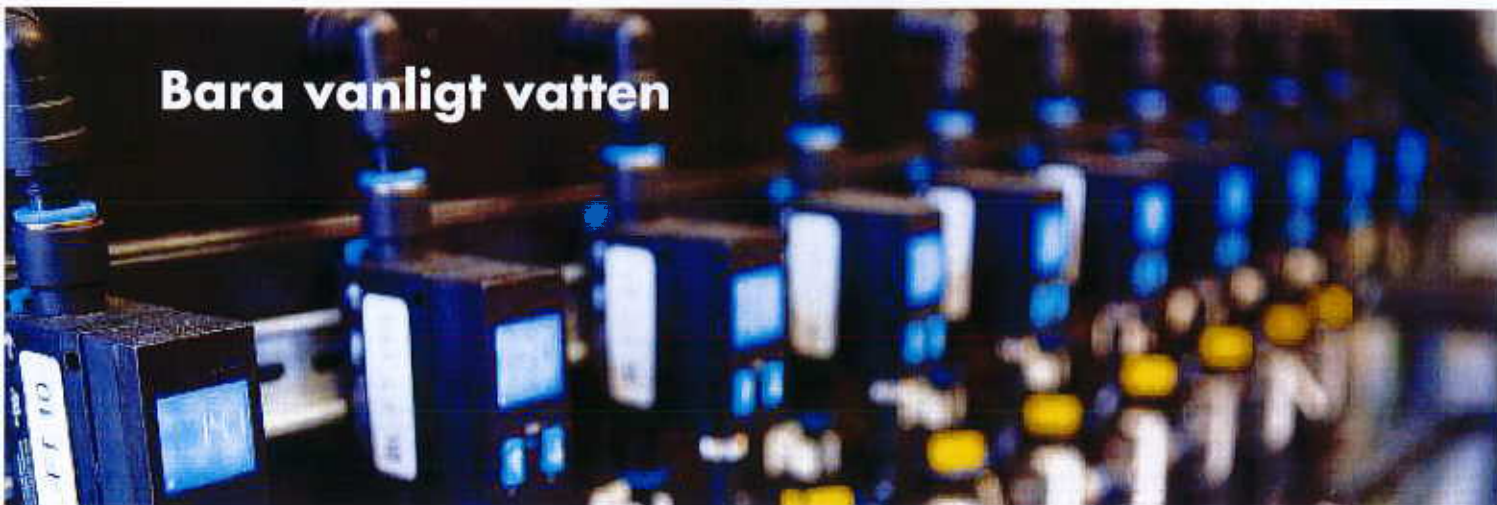
Varje vår och höst håller Norrvatten kurser i livsmedelshygien för entreprenörer som ska arbeta med ledningar samt för anställda i medlemskommunerna. Anledningen är att kunna säkerställa att vatten hanteras på ett säkert och lagligt sätt.

Våren 2016 gavs två tillfällen och ytterligare tillfällen planeras ständigt. Under året utbildades 155 personer. Norrvatten ställer krav på att alla entreprenörer som jobbar åt förbundet ska genomgå hygienutbildningen.
–Våra föreläsare är uppskattade och

90 procent av deltagarna tycker att kursen är bra och informativ, berättar Linda Holmer, en av kursledarna.

– Vi försöker hålla en mix av teoretiskt och praktiskt tänkande så att man får en helhetssyn gällande arbetet med dricksvattenproduktion.

Bara vanligt vatten

Vad innehåller vanligt kranvatten?

Ska vi vara exakta så innehåller en vattenmolekyl två väteatomer och en syreatom. Men det förekommer även mineraler och salter. Nu har Norrvatten tagit fram en varudeklaration för dricksvattnet som distribueras från vårt vattenverk, Görvånverket, till abonnenter i våra 14 medlemskommuner.

Dricksvatten är ett strikt kontrollerat livsmedel. Det ställs mycket höga kvalitetskrav på vattnet och Livsmedelsverket beslutar om vilka krav som måste uppfyllas.

Norrvattens dricksvatten genomgår en mycket omfattande kvalitetskontroll. I det ackrediterade laboratoriet analyseras vatten från hela vattenkedjan.

Prover tas på:

- Råvatten, alltså det vatten som pumpas in i vattenverket från Mälaren
- Vatten från de olika reningsstegen i vattenverket
- Utgående dricksvatten
- Kranvatten hos konsumenten

Laboratoriet kontrollerar bland annat om det förekommer tungmetaller, organiska miljögifter och olika hälsofarliga mikroorganismer i vattnet. Totalt analyseras ett par hundra olika ämnen och ett antal mikrobiologiska analyser genomförs. Analyserna visar att Norrvattens dricksvatten genomgående håller en mycket hög kvalitet.

Miljömål för 2015-2016

Norrvattens miljöarbete 2016 har koncentrerats till att nå så många som möjligt av de 10 miljömål som är satta för perioden 2015 och 2016. Dessa är kopplade till energihushållning, verksamhetens miljöpåverkan och kemikalieanvändning. Av dessa är åtta mål uppfyllda och resten på god väg.

Optimera mängden fällningskemikalier.

Norrvatten har utvecklat en modell som automatiskt styr ALG-doseringen på inkommande råvattenkvalité. Därefter har en reglerfunktion som styr doseringen mot ett satt börvärde på utgående dricksvattenkvalitet införts.

Energikartläggning samt optimering av process och nät.

Under perioden har ett nytt spolprogram för Norrvattens sandfilter tagits fram. Det beräknas minska vattenförbrukningen för backspolningen med 30%.

Energibesparing tryckstegringsstationer.

Norrvatten har bytt ut pumpar i en av tryckstegringsstationerna.

Öka andel förnyelsebar energi.

Förstudier har genomförts för att undersöka om det är tänkbart att driva flödesmätare med solceller. Resultatet visade att det inte är ekonomiskt försvarbart.

Minska volymen blandat avfall och minska antalet hämtningar.

Plasten i labbets flaskor är undersökt och går inte att återvinna. Målarburkar av metall utsorteras.

Minska antalet kemikalier.

Norrvatten har numera en leverantör för underhållskemikalier. Dessutom har förrådshållningen setts över vilket resulterat i att antalet kemikalier har minskat med 38 procent.

Ny fordonspolicy för miljöklassade bilar.

Alla nya bilar som köps in till Norrvatten ska vara miljöklassade enligt Norrvattens policy. En ny fordonspolicy med striktare vägledning är antagen.

Erbjuda studenter arbetslivserfarenhet.

Både examensarbete och LIA-projekt har genomförts under 2014-2016

Hitta en hållbar avsättning för avvattnat slam.

Norrvatten har ingått i ett Vinnova-projekt.

Tanka diesel med bästa miljöklassning.

Norrvatten har gjort det möjligt för alla anställda att tanka med bästa miljöklassning. Uppföljning sker under 2017.

Norrvattens miljöpolicy

Norrvatten ska producera och distribuera dricksvatten av god kvalitet med minsta möjliga miljöbelastning.

Vi ska med god marginal uppfylla de krav som miljölagstiftningen ställer.

Vi ska övergå till miljöanpassade alternativ och använda resurser som följer naturens kretslopp.

Vi ska ställa miljökrav när vi upphandlar varor och tjänster och följa upp att kraven efterlevs.

Vi ska samverka med andra aktörer vars verksamheter påverkar Mälaren.

Vi ska minimera utsläpp av föroreningar till miljön genom att:

- kontinuerligt förbättra vattenreningprocessen
- minska användningen av energi och kemikalier
- med information öka miljömedvetenheten inom Norrvatten

Vi ska ständigt förbättra vårt miljöarbete.

Förvaltningsberättelse

Ägarförhållanden och organisation

Kommunalförbundet Norrvatten ägs av medlemskommunerna Danderyd, Järfälla, Knivsta, Norrtälje, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Sundbyberg, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna, Vaxholm och Österåker.

Ledamöter och ersättare i styrelsen redovisas här nedan tillsammans med sammanträdesstatistik med mera. Statistiken avser fullmäktige och styrelse för 2016.

Styrelse 2016

Förbundsorgan	Ledamöter	Ersättare	Sammanträden 2016
Förbundsfullmäktige	49	49	2
Valberedning	4	3	0
Styrelse	10	10	5
Presidium (*)	2	-	5
Revisorer	3	-	4

Styrelse

Pehr Granfalk, M	Solna	Ordförande (*)
Jonas Nygren, S	Sundbyberg	Vice ordförande (*)
Inger Olsson-Blomberg, M	Danderyd	Ledamot
Birgitta Schwinn, M	Sollentuna	Ledamot
Erik Andersson, M	Täby	Ledamot
Eva Stenlund, MP	Upplands Väsby	Ledamot
Erik Nordman, L	Solna	Ledamot
Catharina Andersson, S	Upplands-Bro	Ledamot
Björn Lindfors, M	Järfälla	Ledamot
Ronnie Lundin, S	Sigtuna	Ledamot
Elve Nilsson, M	Vallentuna	Ersättare
Olle Jansson, S	Norrtälje	Ersättare
Leena Jungefors, S	Järfälla	Ersättare
Conny Söderström, M	Österåker	Ersättare
vakant, M	Vaxholm	Ersättare
Sven Hovmöller, S	Sollentuna	Ersättare
Klas Bergström, M	Knivsta	Ersättare
Pierre Cengiz Edstrand, MP	Sigtuna	Ersättare
Signe Levin, S	Solna	Ersättare
Mats Nordström, L	Täby	Ersättare

Revisorer

Tommy Thoweman, M	Täby	Ordförande
Lars Markstedt, L	Järfälla	Ledamot
Hans-Erik Salomonsson, S	Sundbyberg	Ledamot

Biträde till revisorerna
Carin Hultgren, PwC

Valberedning

Benkt Kullgard, M	Sollentuna	Ordförande
Sven Fjelkestam, L	Täby	Ledamot
Jan Jogell, S	Sundbyberg	Ledamot
Holger Motzkau, MP	Solna	Ledamot
Lars Rådén, M	Solna	Ersättare
Jonas Uebel, L	Danderyd	Ersättare
Thore Nyman, S	Sigtuna	Ersättare

Förvaltning

Johanna Lindgren
Verkställande direktör

Vision, utvecklingsmål och framgångsfaktorer

Norrvattens vision lyder;

Alltid hälsosamt dricksvatten med miljö och samhällsnytta i fokus

För att kunna styra verksamheten mot visionen har Norrvattens styrelse och ledning enats om tre utvecklingsmål. De tre utvecklingsmålen är styrande för Norrvattens arbete inom vattenkvalitet och leveranssäkerhet och kräver mångårigt, medvetet arbete för att kunna uppnås. Förbundets ambitionsnivå och krav för kvalitet och säkerhet förtydligas i en strategisk tioårsplan, Norrvatten 2026. Inom ramen för detta arbete tas en tioårig investeringsplan tas fram.

- Möta framtida förändringar i råvattenkvalitet
- Hållbar kapacitet
- Redundans och reservvatten

Målen omfattar de utmaningar Norrvatten står inför när det gäller uppdraget att förse medlemskommunerna med ett friskt dricksvatten, nu och i framtiden.

Möta framtida förändringar i råvattenkvaliteten

Klimatförändringen leder till en försämrade råvattenkvalitet och ställer krav på att reningssprocessen anpassa till dessa förhållanden. Häftig nederbörd med ökad avrinning som följd kommer att öka föroreningstransporten till Mälaren. En ökad vattentemperatur ökar också ris-

kerna för algblomning och mikrobiologisk tillväxt. Därutöver pågår en förändring med stigande humushalter i Mälaren, vilket gör vattenreningen betydligt svårare.

I dagsläget har Görvålverket två reningsssteg, så kallade barriärer, mot sjukdomsalstrande mikroorganismer, och för vissa virus endast en barriär. Reningssprocessen uppfyller lagstiftningen utifrån nuvarande vattenkvalitet i Mälaren, men i takt med ökade föroreningar behöver barriärverkan öka till tre, vilket övriga stora vattenverk i Sverige har. Förmågan att avskilja kemiska miljö- och hälsostörande ämnen är också mycket bristfällig, liksom vid alla ytwaterverk i Sverige. Görvålverket klarar i dagsläget inte större mikrobiologiska eller kemiska föroreningssutsläpp till exempel i samband med extremregn.

Under 2016 har Norrvatten drivit flera aktiviteter som pilotförsök, seminarier och utvecklingsprojekt i syfte att anpassa vattenreningssprocessen till en försämrade råvattenkvalitet.

Hållbar kapacitet

Norrvatten har en god tillgång till råvatten genom Mälaren och gällande vattendom för Görvålverket. Under 2016 har prognosen för vattenförbrukningen uppdaterats och kapacitetsutredningar för verk och ledningsnät genomförts. Görvålverket har en maxkapacitet på

200 000m³/d vilken enligt prognoserna uppnås redan 2021. Under stora delar av sommaren 2016 tangerade vattenproduktionen Görvålverkets maximala kapacitet. Arbetet pågår med att hitta en lösning på att höja kapaciteten inom befintlig anläggning så att vattenbehovet klaras fram till 2030. Inom en tioårsperiod krävs omfattande till- och ombyggnader på såväl verk som ledningsnät för att möta vattenbehovet i den kraftiga expansion som råder i Norrvattens medlemskommuner.

Redundans och reservvatten

Med redundans avses rundmatning det vill säga att vattendistributionen kan genomföras till en punkt från flera olika håll. Går en ledning sönder kan den stängas av men slutkonsumenten kan ändå få vatten från en annan huvudvattenledning. Med reservvatten avses tillgång till vatten från en annan källa om Görvålverket eller Mälaren skulle slås ut. Båda begreppen ger uttryck för samma grundtanke, nämligen att medlemskommunerna alltid ska ha tillgång till dricksvatten även om något händer med ledningssystemet eller råvattenkällan.

Under 2016 har en åtgärdsplan för reservvatten arbetats fram och beslut för bildande av ett grundvattenråd för Norra stockholmsåsen fattats. Första etappen av redundansledning mellan Upplands-Bro och Sigtuna har färdigställts.

Viktiga händelser under året samt måluppfyllelse

Norrvatten debiterade 50,5 (45,6 år 2015) miljoner kubikmeter dricksvatten under året som gick. Samtliga lagstadgade kvalitetskrav uppfyllades.

I årsredovisningens förvaltningsberättelse redovisas viktigare händelser under året samt förbundets målarbete och måluppfyllelse mer detaljerat. Under året har en majoritet av de verksamhetsmässiga målen som fullmäktige fastställde i budget och verksamhetsplan för 2016-2018 uppfyllts. Däremot uppfylls inte alla finansiella mål. Der finansiella målet, som innebär att resultatet ska uppgå till 2 % av omsättningen, uppnås inte 2016. Det är uppräknningen av pensionsskulden som är den enskilt största förklaringen till avvikelsen.

Vattenförbrukningen var hög under 2016. Främsta orsakerna till det är befolkningsökningen samt att vädret var ovanligt torrt och varmt. Den ökade mängden debiterat vatten, + 11 % från 2015, påvisar behov av säkra prognoser. Befolkningsökningen förefaller nu vara större än den minskande konsumtionen per person, vilket leder till att Norrvatten behöver rusta för att kunna öka kapaciteten. En kapacitetsutredning har genomförts 2016 som sträcker sig till 2050. En provanläggning har installerats på Lovön i samarbete med SVAB, där ny reningsteknik provas. Styrelsen har gett ledningen i uppdraget att utreda alternativ för framtida vattenproduktion.

Huvudledningen Uppland Bro - Sigtuna som är Norrvattens största projekt slutförde Etapp 1 under 2016. Norrvatten bildades för 90 år sedan och hade 2016 jubileum.

För att följa upp den operativa verksamheten och säkerställa effektivitet i såväl kärn- som stödjande verksamheter mäter Norrvatten ett antal kritiska framgångsfaktorer. De representerar fyra områden; Kund, Effektivitet, Hållbarhet och Medarbetare och innehåller ett eller flera nyckeltal.

Resultat och finansiell ställning

Resultatet för 2016 uppgick till 1,7 Mkr (4,9 Mkr år 2015) vilket gör att resultatet inte når upp till budgeterade 3,9 Mkr. Tidigare års pensionsskultsberäkning från KPA visade sig vara fel vilket medfört en ökad pensionsskuld men detta vägs upp av fortsatt låga räntekostnader. Störst avvikelse ser vi i driftkostnaderna vilket delvis beror på förändrade redovisningsprinciper som beslutades under 2015, vilka inte funnits med i 2016 års budget. Avvikelser redogörs mer detaljerat nedan.

Försäljningen visar totalt ett budgetöverskott på 4,2 Mkr. Försäljningen av vatten uppgår till 50,5 miljoner m³ vilket ger ett positivt överskott på 4,5 Mkr. Jämfört med 2015 har volymen ökat med 4,94 miljoner m³ och vattenpriset höjts

med 0,24 kr/m³. Norrtälje stod för 4% av den 11%-iga ökningen av vattenförsäljningen. Den främsta anledningen till de ökade flödena under 2016 beror på ett ökat invånarantal samt övrig exploatering inom medlemskommunerna. Befolkningen i Norrvattens verksamhetsområde har, från 2015, ökat med hela 2,2 % vilket är den högsta ökningen på fem år.

Intäkterna från uthyrning av vattenmätare når inte upp till budgetnivå. Det beror på att Rosslagsvattens kommuner har köpt ut sina mätare och numera sköter dessa i egen regi. Övriga intäkter redovisar ett budgetöverskott och en post beror främst på att en investeringsfond upplöstes.

Norrvatten har en vattendebiteringsmodell där ca 70 % av Norrvattens kostnads massa debiteras kommunerna i relation till deras vattenförbrukning två år

Kritiska Framgångsfaktorer	Nyckeltal/Målvärde	2016	2015	Kommentar
Kund Dricksvatten av högsta kvalitet	Utgående dricksvatten ska alltid uppfylla interna och externa kvalitetskrav.	100 %	100 %	
Kund Hög leveranssäkerhet	Identifiering och isolering av större läcka i huvudvattenledningsnätet ska ske inom 2 timmar.	100 %	100 %	Under året lagades 26 läckor. Samtliga läckor kunde lagas utan driftstörningar. Meddelande om störningar och uppdatering av webbplats har fungerat och tiderna har klarats.
Kund Starkt varumärke	Meddela berörda kommun/er om identifierad störning inom 30 minuter.	100 %	100 %	
Kund Starkt varumärke	Norrvattens webbplats ska uppdateras inom 30 minuter vid större läcka.	100 %	100 %	
Kund Starkt varumärke	Norrvatten ska vara välkänt hos politiker i ägarkommunerna.	100 %	100 %	Alla kommunfullmäktige/styrelser under 2015-2016
Effektivitet Ekonomi i balans	Resultat om 1,5 - 2 % av omsättningen	0,9 %	2,8 %	Målet med ett resultat som motsvarar 2 % av omsättningen uppnås inte. Det är uppräknningen av pensionsskulden som påverkar så att målet inte uppnås.
Effektivitet Ekonomi i balans	Soliditet över 10% (7% inkl ansvarsförbindelser)	15,5 %	16,3 %	
Effektivitet Ekonomi i balans	Avvikelse mellan prognos vid delårsbokslut utfall vid årsbokslut under 5 % i förhållande till omsättning.	1,05 %	1,8 %	
Effektivitet Ständiga förbättringar	Mer än 50 förbättringsförslag	53	28	Organisationen har under året arbetat med ständiga förbättringar och identifierat 53 st. Ett exempel är en utvärdering i livsmedelshygien som utvecklats och utökats med många deltagare.
Hållbarhet Miljödiplomerad	8 av 10 miljömål ska uppfyllas till 2017	8	5	Miljömålen avser både 2015 och 2016.
Medarbetare Nöjda medarbetare	Medarbetarnöjdheten ska uppgå till minst 5,5 (7)	5,6	5,3	Under året har en medarbetarundersökning genomförts. Den gav ett resultat NMI (nöjd medarbetarindex) som är bättre än 2015 och därmed ligger över målet.
Medarbetare Attraktiv arbetsmiljö	Null olycksfall	0	2	Under året har inga olycksfall rapporterats vilket motsvarar målsättningen. Även friskvårsvatten har ökat och ligger även den över målet.
Medarbetare Attraktiv arbetsmiljö	Friskvårsvatten ska överstiga 96 %	97 %	94,5 %	

före det aktuella leveransåret. 30 % av debiteringen inhämtas med en rörlig avgift på faktisk förbrukning med 1,11 Kr per m³.

Norrvattens direkta kostnader för drift och underhåll av produktion och distribution består främst av kemikalier, elenergi samt övriga driftkostnader. En högre vattenproduktion och försäljning 2016 medförde att kostnaderna för kemikalier och elenergi ökade.

I övriga driftkostnader ligger främst kostnader som är kopplade till underhåll av vattenverket, huvudvattenledningen

samt de yttre anläggningarna. De övriga underhållskostnaderna för 2016 uppgick till 38,2 Mkr (34,4 Mkr). De ökade kostnaderna beror till stor del på ökade främmande tjänster. Nya redovisningsprinciper som infördes 2016 gör att fastighetsunderhåll och tidiga utredningar belastar driftkostnaderna.

Vindkraftverkets produktion utföll enligt budget. Totalt producerades 6,9 Gwh (8,2 Gwh) vilket sänkte förbundets kostnader totalt sett med 40 tkr (1,2 Mkr). Den 1 juli 2016 infördes energiskatt på el för den egenproducerade vindkraften vil-

ket ökat energikostnaderna med ca 1 Mkr.

Under 2016 lagades 26 läckor, en ökning från 21 läckor under 2015. Kostnaden för att laga dessa läckor var ovanligt hög, vilket beror på att några läckor fanns i svårtillgängliga områden/platser.

Antalet årsarbetare 2016 var 52 personer (54 personer). Pensionskostnaderna blev högre (-5 657 tkr) än budget och förklaras av att tidigare beräkningar från KPA inte varit korrekta. Genom att Norrvatten har bytt pensionsavtal har det varit svårt att beräkna pensionsskulden. Bortser man från den jämförelsestörande posten håller sig personalkostnaderna väl inom budgeten.

Sjukfrånvaron sjönk något till 3,0 procent (4,3 procent), där långtidssjukskrivning stod för 37,1 procent (37,4 procent).

Under året slutade sju personer sin anställning och fem personer anställdes. Samarbetet med Käppalaförbundet har fortsatt dock i något mindre omfattning. Några anställda på respektive förbund arbetar för båda förbunden och samarbete finns främst genom gemensamma stödsystem. För Norrvattens del innebär det att vi köper tjänster av Käppala inom IT och telefoni/växel samt personaladministration.

Norrvattens kapitalkostnader sjönk jämfört med 2015 och blev avsevärt lägre än budget.

Avskrivningskostnaderna sjönk, 2016 uppgick kostnaden till 50,4 Mkr (54 Mkr). Skillnaden i avskrivningarna beror på ålderssammansättningen av anläggningarna samt hur mycket nyinvesteringar som tillkommit.

Räntekostnaderna underskred avsevärt budget och de låga räntelägena har möjliggjort förändringar i låneportföljen för lägre finansiella kostnader både för 2016 och i framtiden.

Norrvatten köper fr. o m 2016 finansiell kompetens för att effektivisera och kvalitetssäkra förvaltningen av låneportföljen.

Investeringar

Sammanlagt under året investerades 147 Mkr (167,6 Mkr) i anläggningar. Under året avslutades pågående arbeten till ett värde av 67,7 Mkr (462,6 Mkr).

Norrvatten (tkr)	Utfall 2015	Utfall 2016	Budget 2016	Budget diff	Föreg år diff
Vattenavgifter	157 247	177 491	173 000	4 493	20 247
Mätaravgifter	5 296	4 182	5 300	-1 118	-1 115
Övriga intäkter	14 887	10 886	9 983	902	-4 001
Totala intäkter	177 429	192 560	188 283	4 277	15 131
Kemikalier	7 063	7 733	8 140	-407	670
Elenergi och olja	12 802	15 585	13 831	-1 754	2 784
Övriga driftkostnader	34 411	38 150	29 024	-9 126	3 739
Låner och ersättningar	30 451	30 590	33 746	-3 156	139
Pensionskostnader	-1 785	13 952	7 513	-6 439	15 737
Övriga personalomkostnader	11 551	11 929	11 968	-11	428
Övriga kostnader	15 552	16 155	16 730	-575	603
Avskrivningar	53 971	50 423	51 869	1 446	-3 548
Räntenetto	8 467	6 249	12 195	5 946	-2 218
Totala kostnader	172 483	190 817	185 016	-5 801	18 334
Resultat	4 947	1 744	3 267	-1 524	-3 203

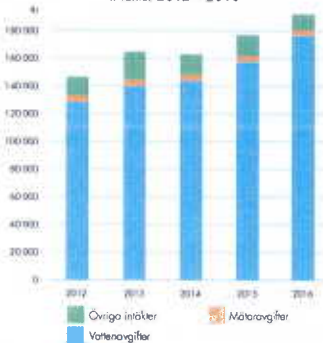
Personalkostnader 2012 – 2016

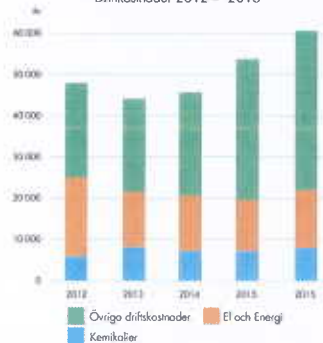
Avskrivningar och räntenetto 2012 – 2016

Intäkter 2012 – 2016

Driftkostnader 2012 – 2016

Norrvattens styrelse

Bakre raden från vänster: Sven Hovmöller, Catharina Andersson, Klas Bergström, Olle Jansson, Conny Söderström, Mats Nordström, Jonas Nygren.
 Främre raden från vänster: Leena Jungefors, Ronnie Lundin, Birgitta Schwinn, Pehr Granfalk, Inger Olsson-Blomberg, Erik Andersson, Signe Levin.
 Frånvarande: Pierre Cengiz Edstrand, Eva Stenlund, Elwe Nilsson, Erik Nordman, Björn Lindfors.

Större investeringar som upparbetades under året var:

- Norrtäljeprojektet (33,7 Mkr)
- Upplands Bro - Sigtuna (65 Mkr)
- Reinvesteringar på Görvälnverket och yttre anläggningar. (16,2 Mkr)
- IT, mäatarservice (7,3 Mkr)

Överskottet mellan budgeterade och avslutade projekt på 228,8 Mkr föreslås

ombudgeteras till kommande år för fortsättning av nya etapper av de delavslutade investeringarna.

Balanskravsresultat

Årets balanskravsresultat uppgår till 1,7 Mkr (4,9 Mkr). Soliditeten ligger kvar på en nivå i linje med målsättningen för förbundet, soliditeten är 15,5 procent (16,3 procent).

Styrelsens förslag till beslut

Styrelsen föreslår att förbundsfullmäktige beslutar

- att fastställa 2016 års resultaträkning och balansräkning
- att överföra oförbrukade investeringsmedel uppgående till 228,8 Mkr till 2017 års investeringar samt
- att i övrigt godkänna årsredovisningen för verksamhetsåret 2016.

Sundbyberg 2017-04-05

Norrvattens styrelse

		
Pehr Granfalk	Jonas Nygren	Inger Olsson-Blomberg
		
Birgitta Schwinn	Erik Andersson	Eva Stenlund
		
Erik Nordström	Catharina Andersson	Björn Lindfors
		
Ronnie Lundin		

Resultaträkning (tkr)

	Nor	2016	2015
RÖRELSENS INTÄKTER			
Nettoomsättning	2	181 675	162 543
Övriga intäkter		7 712	11 230
Aktiverat arbete för egen räkning		2 173	3 657
Jämförelsestörande Realisationsvinst		0	0
Fondering för framtida investeringar		1 000	0
Omsättning		192 560	177 429
RÖRELSENS KOSTNADER			
Driftskostnader		-46 056	-41 486
Övriga externa kostnader		-31 567	-28 341
Personalkostnader	3	-50 846	-49 947
Personalkostnader - Jämförelsestörande post	15	-5 676	9 730
Av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar		-50 423	-53 971
Summa kostnader		-184 568	-164 016
Rörelseresultat		7 993	13 414
Finansiella poster			
Ränte- och övriga finansiella intäkter	4	6 968	3 720
Ränte- och övriga finansiella kostnader		-13 218	-12 187
Årets resultat		1 744	4 947
Balanskravsutredning enligt KL 4 kap § 3a			
Samliga realisationsvinster		0	0
vissa realisationsvinster enl undantagsmöjligheten		0	0
vissa reaförluster enl undantagsmöjligheten		0	0
realiserade förluster i värdepapper		0	0
återföring av realiserade förlust värdepapper		0	0
Årets resultat efter balanskravsjustering		1 744	4 947
Diskonteringsränteförändring pensionskuld		0	0
medel till resultatutjämningsreserven		0	0
medel från resultatutjämningsreserven		0	0
Årets balanskravsresultat		1 744	4 947
NYCKELTAL			
Nettoresultat i förhållande till omsättning		0,9 %	2,8 %
Avskrivningar i % av totala kostnader		25,5 %	30,6 %
Finansnetto i % av totala kostnader		3,2 %	4,8 %
Antal årsanställda		52	54

Balansräkning (tkr)

	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Immatriella anläggningstillgångar			
Immatriella tillgångar	5	10 364	9 527
Summa immatriella anläggningstillgångar		10 364	9 527
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, anläggningar och mark	6	596 175	613 040
Pågående nyanläggningar	7	171 676	92 379
Maskiner och andra tekniska anläggningar	8	55 218	21 885
Summa materiella anläggningstillgångar		823 069	727 305
Summa tillgångar		833 433	736 832
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	9	100	100
Övriga långfristiga fordringar		1 630	1 630
Summa finansiella anläggningstillgångar		1 730	1 730
Omsättningstillgångar			
Varulager			
Råvaror och förnödenheter	10	1 620	1 791
Summa varulager		1 620	1 791
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		28 031	24 885
Interima fordringar	11	20 204	50 050
Övriga kortfristiga fordringar	16	255 583	239 248
Summa kortfristiga fordringar		303 818	334 183
Kassa och bank		0	0
SUMMA TILLGÅNGAR		1 140 601	1 074 536
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Eget kapital			
Investerat kapital	12	174 315	169 369
Dispositionsfond		2 901	6 106
Varav årets resultat		1 744	4 947
Summa eget kapital		177 218	175 475
Avsättningar			
Avsatt till pensioner	15	18 456	12 780
Summa avsättningar		18 456	12 780
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	13	848 788	784 413
Investerings fondering		19 000	20 000
Summa långfristiga skulder		867 788	804 413
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		35 985	29 592
Leverantörsskulder		25 582	31 070
Interima skulder	14	15 573	21 206
Summa kortfristiga skulder		77 140	81 869
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		1 140 601	1 074 536
Poster inom linjen			
Ställda säkerheter för egna förpliktelser		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		79 887	32 697
NYCKELTAL			
Soliditet %		15,5 %	16,3 %
Soliditet % inklusive ansvarsförbindelse		15,1 %	15,8 %
Lånefinansiering % av anläggningar		109,8 %	114,7 %

Finansieringsanalys (tkr)

	Not	2016	2015
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat		1 744	4 947
Justering för av- och nedskrivningar	5-6,8	50 423	53 971
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster *	15	5 676	-11 237
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		57 843	47 681
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		30 365	-272 246
Ökning/minskning av förråd		171	2 733
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		-4 729	-9 219
Medel från den löpande verksamheten		83 650	-231 051
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Avyttring av anläggningstillgångar	8	1 378	257 484
Investering i anläggningar	5-8	-148 403	-167 621
Medel från investeringsverksamheten		-147 025	89 863
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Nyupplagna lån	13	63 375	141 188
Medel från finansieringsverksamheten		63 375	141 188
ÅRETS KASSAFLÖDE			
		0	0
Likvida medel vid årets början		0	0
Likvida medel vid årets slut		0	0
* Pensionsavsättning och realisationsvinster		5 676	-11 237
Avskrivningar/Nettoinvesteringar		34,3 %	60,1 %
Avskrivningar/Nettoinvesteringar 10 år		37,3 %	38,9 %

Noter till resultat- och balansräkning

Not 1 Allmänt

REDOVISNINGSPRINCIPER

Kommunalförbundet Norrvatten tillämpar i allt väsentligt från och med verksamhetsåret 2004 redovisningsprinciper i enlighet med Lagen om kommunal redovisning samt god redovisningssed som det bland annat kommer till uttryck i anvisningar och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Avvikelser från rekommenderade redovisningsprinciper kommenteras nedan:

1. Avvikande redovisningsprinciper

1.1 Resultaträkningens uppställningsform

Resultaträkningen har ej ställts upp i enlighet med lagstiftningen som i första hand inriktats på att ge en rättvisande bild av kommuners redovisning där till exempel skatteintäkter och generella statsbidrag utgör de huvudsakliga intäkterna. Norrvatten bedriver dock affärsmässig verksamhet varför en uppställningsform för resultaträkningen, som mer liknar Årsredovisningslagens, har använts i syfte att erhålla tydligare information och en mer rättvisande bild av verksamhetens ekonomiska utfall.

1.2 Redovisning av pensionsförpliktelser och jämförelsestörande poster

Norrvatten har sedan många år valt att redovisa hela pensionsförpliktelserna som en avsättning i balansräkningen inkluderande den del som avser förpliktelser inlöjande före 1998. I Lagen om kommunal redovisning har den så kallade blandmodellen lagfast för kommuner och kommunalförbund som innebär att endast den del av pensionsförpliktelserna som inlöjades efter 1998 ska redovisas som en avsättning medan förpliktelserna som avser åren före 1998 redovisas som en ansvarförbindelse inom linjen. Från bokslut 2012 redovisar Norrvatten sina pensionsåtaganden enligt denna modell. 2011 års redovisning har i jämförande syfte ändrats på samma sätt.

Från och med 2006 redovisas också den särskilda löneskatten som en avsättning. Periodens förändring av pensionsåtagande inklusive löneskatt bokas som en resultatpåverkande post bland personalkostnaderna.

I enlighet med god redovisningssed belastar förändringen av inlöjande respektive utbetalda pensioner årets resultat som en personalkostnad.

För 2011 har Rådet för kommunal redovisning rekommenderat kommuner och landsting att redovisa effekterna av den sänkta diskonteringsräntan på pensionsmedlen som en jämförelsestörande finansiell post. Norrvatten redovisar dock den ökade pensionsavsättningen som en helhet bland personalkostnaderna eftersom hela skulden sedan tidigare år redovisats på detta sätt. I särskild not behandlas den jämförelsestörande posten vars resultatpåverkande finansiella del avseende pensioner uppkomna efter 1998 också dras bort från resultatet i balansräkningen.

1.3 Aktiverat arbete för egen räkning

Eget arbete för utveckling och anskaffning av anläggningstillgångar som bedöms ha ett ekonomiskt värde för Norrvatten i framtiden aktiveras löpande med kalkylerad lönekostnad som en intäkt. Denna aktivering genomförs endast för Norrtäljeprojektet, Uppland Bro - Sigtuna projektet och investeringar som delas mellan Käppalaförbundet och Norrvatten. Årets aktivering av eget arbete uppgår till 2 173 tkr (3 657 tkr).

2. Avskrivningsprinciper

Anläggningstillgångarna redovisas till anskaffningskostnad med avdrag för planmässiga avskrivningar baserade på en bedömning av tillgångarnas nyttjandeperiod. Om en väsentlig skillnad finns för olika komponenter inom samma anläggningstillgång delas denna upp och skrivs av separat. Branschnormer avseende tillgångarnas nyttjandeperiod tillämpas i huvudsak enligt nedan:

- Driftbyggnader 15-30 år
- Ledningar 33-70 år
- Maskiner 10-15 år
- Tekniska anläggningar 10-15 år
- Inventarier, datorer och verktyg 5 år
- Vattenmätare 5-8 år
- Immateriella tillgångar 5 år

En investering uppkommer om utgiften för anskaffandet överstiger 20 000 kr och nyttjandeperioden bedöms överstiga tre år. Vattenmätare har tidigare kostnadsförts löpande vid inköp. Från 2008 redovisas de som en anläggningstillgång med årliga avskrivningar enligt ovan. Immateriella anläggningar är främst investeringskostnader som uppkommer i samband med att nya IT-system köps in och anpassas efter förbundets behov, samt vissa utredningar som bedöms ha ett framtida värde för förbundet. Vid årets slut har nedskrivningar genomförts av vissa anläggningstillgångar som bedömts ha ett begränsat framtida värde för Norrvatten.

3. Förärd och kemilager

Rördrag med tillhörande reservdelsförärd skrevs ned till 0 Kr under 2015 eftersom omvärlden av reparationsdelar är mycket låg. Många av förärdens artiklar är utgångna och har ett begränsat marknadsvärde.

4. Fordringar och skulder

Fordringar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde.

5. Leasingavtal

Samliga leasingavtal klassificeras som operationella, löpande på maximalt tre år och redovisas som löpande kostnader.

6. Aktiverad räntekostnad

Ränta avseende Upplands Bro - Sigtunaprojektet aktiveras under byggtid i enlighet med avtal. Räntan beräknas på genomsnittlig kapitalbindning under året och genomsnittlig räntesats för upplåning. Ingen ränta har aktiverats i Norrtäljeprojektet under 2016. 2016 uppgick den aktiverade räntan till 974 919 kr (5 688 tkr).

Noter till resultat- och balansräkning

Not 2 Rörelsens intäkter (tkr)	2016	2015
Vattenavgifter	177 493	157 247
Mätaravgifter	4 182	5 296
Övriga intäkter	7 712	11 230
Aktiverat arbete för egen räkning	2 173	3 657
Fondering framtida investeringar	1 000	0
Summa intäkter	192 560	177 429
Not 3 Personal	2016	2015
Antal årsarbetare		
Totalt	52	54
Varav män	34	38
Antal anställda 31/12	47	49
vilket motsvarar antal heltidstjänster	46	48
Sjukfrånvaro	2016	2015
Totalt	3,0 %	4,3 %
Varav långtidssjukskrivning	37,1 %	37,4 %
Sjukfrånvaro könsfördelning		
Män	3,5 %	5,2 %
Kvinnor	2,0 %	1,9 %
Sjukfrånvaro per åldersgrupp		
0-29 år	före än 11 anställda	0,0 %
30-49 år		2,8 %
50-99 år		6,0 %
Löner och andra ersättningar (tkr)	2016	2015
Vd och styrelse	1 837	1 799
Övrig personal	28 346	28 334
Summa	30 183	30 133
Sociala kostnader (tkr)	2016	2015
Sociala avgifter	9 339	9 372
Pensionskostnader inkl särskild löneskatt	8 276	9 862
Pensionskostnader (jämförelsestörande post) *)	5 676	-11 647
Övriga personalkostnader	0	0
Summa	23 291	7 587
Summa	53 474	37 720
Not 4 Finansiella poster (tkr)	2016	2015
Räntintäkter	6 968	3 720
Räntekostnader	-13 218	-12 187
Räntelåsa	-6 249	-8 467
Not 5 Immateriella anläggningar (tkr)	2016	2015
Ingående anskaffningsvärde	18 817	14 400
Årets inköp	4 589	4 416
Omklassificeringar	0	0
Utrangeringar och försäljningar	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	23 405	18 817
Ingående avskrivningar enligt plan	9 290	5 135
Utrangeringar och försäljningar	0	0
Årets avskrivningar enligt plan	3 751	4 155
Utgående ackumulerade avskrivningar	13 041	9 290
Bokfört värde	10 364	9 527
Not 6 Byggnader, anläggningar och mark (tkr)	2016	2015
Ingående anskaffningsvärde	1 670 638	1 231 098
Årets inköp	23 341	439 540
Omklassificeringar	0	0
Utrangeringar och försäljningar	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 693 979	1 670 638
Ingående avskrivningar enligt plan	1 057 598	754 015
Utrangeringar och försäljningar	0	0
Årets avskrivningar enligt plan	40 206	303 583
Utgående ackumulerade avskrivningar	1 097 804	1 057 598
Bokfört värde	596 175	613 040
Toxeringsvärde fastigheter	3 565	3 565

Not 7 Pågående nyanläggningar (tkr)	2016	2015
Ingående anskaffningsvärde	92 379	387 381
Årets inköp	146 979	167 621
Omklassificeringar	67 682	462 623
Utgående bokfört värde	171 676	92 379

Not 8 Maskiner och tekniska anläggningar (tkr)	2016	2015
Ingående anskaffningsvärde	45 007	26 751
Årets inköp	39 798	18 255
Omklassificeringar	0	0
Ultrangeringar och försäljningar	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	84 805	45 007
Ingående avskrivningar enligt plan	23 121	19 404
Ultrangeringar och försäljningar	1 378	0
Årets avskrivningar enligt plan	5 088	3 717
Utgående ackumulerade avskrivningar	29 587	23 121
Bokfört värde	55 218	21 885

Not 9 Andelar i dotterföretag				
Namn och org nr	Säte	Röstandel %	Kapitalandel %	Andelar
Norrvalten AB Org nr 5565273694	Sundbyberg	100%	100%	100
(tkr)		2016	2015	
Ingående anskaffningsvärde		100	100	
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde		100	100	
Bokfört värde		100	100	
Långfristig fordran, Bostadsrätt		1 630	1 630	

Not 10 Förråd och varulager (tkr)	2016	2015
Förrådsmaterial	0	0
Kemikalieförråd	1 620	1 791
Summa	1 620	1 791

Not 11 Interima fordringar (tkr)	2016	2015
Övriga upplupna intäkter	15 282	15 002
Förutbetalda kostnader	4 921	35 048
Summa	20 204	50 050

Not 12 Förändring av eget kapital (tkr)				
	Investerat kapital	Disp. fond	Årets resultat	Summa
Belopp vid årets ingång	169 369	1 159	4 947	175 475
Föregående års resultat	4 947		4 947	0
Årets resultat			1 744	0
Belopp vid årets utgång	174 316	1 159	1 744	177 219

Not 13 Långfristiga skulder (tkr)	2016	2015
Lån hos kreditinstitut		
Ulnyttjad checkräkningskredit *)	28 635	22 117
Förfall om mer än 5 år	275 237	285 088
Förfall mellan 0 och 5 år 580 900	580 900	506 799
Summa	884 772	814 004

*) Beviljad checkräkningskredit uppgår till 60 000 tkr (60 000 tkr)

Norrvalten tillämpar en av förbundsfullmäktige antagen finanspolicy som reglerar de bedömda största riskerna för förbundets finanshantering. Bland annat finansieringsrisk (tillgång på kapital över tid) och ränterisk (kostnad för kapital över tid). Ränterisken möts med derivat där korta räntevillkorperioder säkras med längre ovtal om fast ränta över olika tidshorisoner. Marknadsvärdet på derivaten avspeglar kostnaden för säkringarna om de skulle skulle sögas upp vid bokslutstidpunkten. Finanspolicyens mandat redovisas inom parentes i nedanstående sammanställning.

Lånevolym	884 772	814 004
Genomsnittlig kapitalbindning (> 1,5 år)	4,97	5,75
Genomsnittlig Räntebindning (2-5 år)	2,9	3,5
Snittränta	1,7%	2,3%
Marknadsvärde avseende derivat	-48 901	-37 234

Balansräkningen innehåller både en skuld och en fordran avseende Norrtälje om 251 Mkr som kommer att upphöra 15 juli 2017.

Fondering för framtida investeringar enligt investeringsplan	2016	2015
UV aggregat och driftcentral	19 000	20 000
Summa	19 000	20 000
Kortfristiga skulder (tkr)	2016	2015
Kortfristig del av långfristig skuld	7 350	7 475
Summa	7 350	7 475
Not 14 Interima skulder (tkr)	2016	2015
Semester- och överlidskuld	2 638	2 856
Sociolog avgifter	3 308	3 662
Upplupna räntekostnader	2 388	813
Förutbetalda intäkter	4 609	0
Övriga upplupna kostnader	2 630	13 875
Summa	15 573	21 206
Not 15 Pensionsmedelsförvaltning (tkr)	2016	2015
Avsättning för pensioner inklusive särskild löneskatt	18 456	12 780
Ansvarsförbindelser för pensioner	29 887	32 697
- Finansiella placeringar för pensioner	0	0
Totala förpliktelser	48 343	45 477
Pensionsförpliktelser ink särskild löneskatt (tkr)	2016	2015
Pensionsförpliktelser ingående värde	12 780	24 427
Pensionsutbetalning	-967	-895
Ränte- och beloppsuppräkringar	182	328
Förändring av diskonteringsräntan	0	0
Nyinjävat	6 560	-11 167
Aktualisering	31	0
Övrigt	-134	87
Pensionsförpliktelser utgående värde	18 456	12 780
Aktualitetsgrad	100 %	100 %
Återläning i verksamheten	48 343	45 477

Pensionsåtgärderna är värderade med hjälp av KPA och de årliga värdena är tillämpade vid beräkningar av skulden. Särskild löneskatt uppgår till 24,26 % och betalas i samband med utbetalning av pensionsmedel. Inga övriga pensionsåtgärderna förutom de av KPA förvaldade pensionerna förväntas uppträda.

Not 16 Kortfristiga fordringar

2015-07-01 upprättades ett skuldbrev mellan Norrtälje kommun och kommunalförbundet Norrvatten. Skuldbrevet utgörs av anslutningsavgift till förbundets dricksvattenproduktion med amorteringar och räntebidrag. Skuldbrevet är utfärdat på två år och ska avslutas 2017-07-15. Vid årsskiftet uppgick fordran till 251,2 Mkr.

Statistik och nyckeltal

NORRVATTEN 5 år i sammandrag (tkr)	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Budget 2016
Vattenavgifter	125 939	140 210	144 376	157 247	177 493	173 000
Mätaravgifter	5 120	5 214	5 531	5 296	4 182	5 300
Övriga intäkter	13 249	21 131	13 414	14 887	10 886	9 983
Totala intäkter	144 308	166 554	163 321	177 429	192 560	188 283
Kemikalier	6 108	8 194	6 968	7 063	7 733	8 140
Elenergi och olja	18 839	13 482	13 666	12 802	15 585	13 831
Övriga driftskostnader	22 673	22 342	25 608	34 411	38 150	29 024
Löner och ersättningar	27 783	29 395	29 510	30 451	30 590	33 746
Pensionskostnader	9 860	11 371	7 948	-1 785	13 952	7 513
Övriga personalkostnader	10 103	10 493	10 005	11 551	11 979	11 968
Övriga kostnader	9 324	11 286	14 142	15 552	16 155	16 730
Avskrivningar	37 080	44 282	46 329	53 971	50 423	51 869
Räntelotto	11 376	9 235	8 259	8 467	6 249	12 195
Totala kostnader	153 149	160 079	162 436	172 483	190 817	185 016
Resultat	-8 841	6 475	884	4 947	1 744	3 267
Anläggningsstillgångar	620 837	744 120	882 807	738 562	835 163	1 172 313
Omsättningsstillgångar	48 296	38 970	66 461	335 973	305 437	47 500
Totala tillgångar	669 133	783 090	949 267	1 074 535	1 140 601	1 219 813
Eget kapital	163 168	169 644	170 528	171 716	177 218	175 739
Avsättningar	21 741	24 820	24 427	12 780	18 456	23 946
Långfristiga skulder	429 955	518 800	663 225	804 413	867 788	970 128
Kortfristiga skulder	54 269	69 827	91 088	81 869	77 140	50 000
Totala skulder	669 133	783 090	949 267	1 070 777	1 140 601	1 219 813
Räntebärande lån inklusive checkräkning 31/12 (tkr)	444 707	528 620	675 976	814 004	884 772	951 121
Nettoinvesteringar (tkr)	142 101	167 565	185 016	167 621	148 403	144 232
Pris per m ³ , kr (Vattenavgifter)	2,95	3,15	3,30	3,45	3,69	3,69
Årsanställda	58	58	54	54	52	58
Sjukfrånvaro	2,0 %	1,7 %	1,2 %	4,3 %	3,0 %	4,0 %
Frisknärvaro	98,0 %	98,3 %	98,8 %	95,7 %	97,0 %	96,0 %
	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Budget 2016
Nettoreultat i förhållande till omsättning	-9,5 %	3,9 %	0,5 %	2,8 %	0,9 %	1,7 %
Kapitalkostnader i % av totala kostnader	33,8 %	33,4 %	33,6 %	36,2 %	29,7 %	34,6 %
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse	24,4 %	21,7 %	18,0 %	16,0 %	15,5 %	14,4 %
Lånefinansiering i % av anläggningar	71,6 %	71,0 %	76,6 %	110,2 %	105,9 %	81,1 %
Rörelsekapital	-5 973	-30 856	-24 627	254 105	228 297	-2 500
Självfinansieringsgrad	26,4 %	26,4 %	25,0 %	32,2 %	34,0 %	36,0 %
Akkumulerad självfinansieringsgrad 10 år	51,0 %	45,8 %	40,2 %	38,9 %	37,3 %	31,6 %
	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Budget 2016
Uppfördrad råvattenmängd 1000 m ³	46 091	48 700	48 000	50 075	54 249	49 149
Producerad mängd dricksvatten 1000 m ³	43 251	45 600	44 525	46 796	51 342	46 808
Intern förbrukning procent	6,6 %	6,8 %	7,8 %	7,0 %	5,7 %	4,8 %
Debiterad mängd 1000 m ³	42 943	44 651	44 157	45 579	50 522	45 846
Förlust i procent av producerad mängd	0,7 %	2,1 %	0,8 %	2,7 %	1,6 %	2,1 %
Energiuttag produktion kWh	17 912	18 929	18 390	19 493	21 087	20 800
Energiuttag tryckstegring kWh	1 228	1 292	1 298	1 330	1 449	1 400
Energiproduktion Vindkraftverk kWh		7 138	6 071	8 217	6 936	7 000
Ökning/Minskning debiterat vatten %	-3,1 %	0,7 %	1,1 %	3,2 %	10,8 %	1,3 %
Invånarantal medlemskommunerna	548 851	558 508	569 018	579 855	592 392	606 000
Ökning / minskning invånarantal %	1,60 %	1,76 %	1,88 %	1,90 %	2,16 %	6,50 %
Producerad mängd vatten m ³ /invånare	79	82	78	81	87	77
Kemikaliekostnad/m ³ debiterat vatten (kr)	0,14	0,18	0,16	0,15	0,15	0,18
Energikostnad/m ³ debiterat vatten	0,44	0,30	0,31	0,28	0,31	0,30
Pris per m ³ , kr	2,95	3,15	3,30	3,45	3,69	3,69
Energi och kemikaliekostnad procent av pris m ³	20 %	15 %	14 %	13 %	13 %	13 %

	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016
Driftsprover i verket	854	865	905	711	1 189
Egenkontrollprover i verket	204	206	206	208	104
Driftsprover på ledningsnätet	213	233	284	284	420
Kommunernas egenkontroll	618	897	798	793	699
Klagomålsprover (före och efter spolning)	86	76	94	94	62
Totalt antal prov (Laboratoriet)	3 990	4 025	4 394	4 068	4 884
	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016
Antal läckor huvudvattenledningar	20	13	35	21	26
Antal läckor inom kommunernas lokala nät	121	124	76	65	105
Varav läckor på tommark (servisledning)	28	29	16	19	33
Antal mätarrenoveringar	5 500	5 500	0	0	0
Antal mätare	76 015	76 988	77 323	77 160	61 001
Renvattenkostnad i procent av total VA-kostnad Genomsnitt i Stockholms län	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016
Typhus A Norrvattens andel av total kostnad %	8,9 %	9,5 %	9,8 %	9,3 %	9,6 %
Typhus A Total kostnad VA-avgifter	4 959	4 966	5 041	5 552	5 784
Typhus B Norrvattens andel av total kostnad %	12,8 %	13,0 %	12,7 %	12,9 %	13,1 %
Typhus B Total kostnad VA-avgifter	45 929	48 541	52 071	53 600	56 160

Typhus A = "Normalvilla" med 150 m³ i årlig vattenförbrukning

Typhus B = Flerbostadshus med 15 lägenheter och 2 000 m³ i årlig vattenförbrukning

Medlemsandelar

Kommun	Akkumulerad förbrukning 2015	2015 andel	Förbrukning 2016	Akkumulerad förbrukning	2016 andel
Danderyd	174 840	8,24%	2 879	177 719	8,18 %
Järfälla	261 860	12,34%	6 769	268 629	12,36 %
Knivsta	27 014	1,27%	711	27 725	1,28 %
Norrtälje	656	0,03%	2 195	2 851	0,13 %
Sigtuna	142 893	6,73%	4 411	147 304	6,78 %
Sollentuna	218 349	10,29%	5 462	223 811	10,30 %
Solna	426 168	20,08%	7 663	433 831	19,96 %
Sundbyberg	265 914	12,53%	4 060	269 973	12,42 %
Täby	208 742	9,83%	4 904	213 646	9,83 %
Upplands-Bro	79 007	3,72%	2 690	81 697	3,76 %
Upplands Väsby	155 428	7,32%	3 495	158 922	7,31 %
Vallentuna	65 102	3,07%	1 812	66 915	3,08 %
Vaxholm	25 858	1,22%	808	26 666	1,23 %
Österåker	70 871	3,34%	2 663	73 534	3,38 %
Totalt	2 122 702	100,00%	50 522	2 173 224	100,00 %

Investeringar (tkr)

	Budget 2016	Totalbudget	IB 2016	Upparbetat 2016	Avslutat 2016	UB 2016
Görvälnverket						
Intag och Mälaren	2 000	8 650	625	-113	625	0
Flockning & Fällning	500	750	0	34	0	34
Filtrering & Pumpning	3 500	23 350	1 878	3 177	0	4 952
Kemikaliedosering & UV	13 600	31 450	14 300	2 436	15 478	1 257
Fastighet	5 200	24 500	24 370	5 265	24 813	4 822
Ellörsörjning	4 950	3 350	207	4 979	4 308	877
Styrsystem Driftövervakning	500	750	0	365	365	0
Pilotanläggning	3 000	4 000	0	11	20	0
Summa	33 250	96 800	41 388	16 153	45 608	11 943
Yttre anläggningar						
Grundvattenverk	1 500	4 000	236	8 648	6 054	2 830
Tryckstegringsstationer	0	4 000	0	0	0	0
Reservoarer	3 250	2 250	0	2 527	2 527	0
Läcksökning	0	475	0	0	0	0
Allmänt, säkerhet, drift mm	7 250	6 500	168	0	0	40
Summa	12 000	17 225	404	11 174	8 580	2 870
Ledningar						
Norräljeprojektet	0	40 000	3 611	33 685	0	37 296
Reservvattenförsörjning	0	6 000	0	1 500	0	1 500
Reservvatten Knivsta	0	15 000	304	389	0	693
Övriga ledningsprojekt	10 600	104 900	3 787	6 735	2 025	8 497
Externa byggprojekt påv Hvl	19 150	26 400	776	3 565	61	4 281
Reservvattenförsörjning GIS	682	18 100	3 429	648	4 077	0
Utredningar, hjälpsystem	1 650	9 950	993	293	0	1 468
Upplands-Bo - Sigtuna	55 000	120 000	37 688	65 022	0	102 646
Summa	87 082	340 350	50 588	111 838	6 164	156 380
Kvalitet och Utveckling						
laboratorium	300	1 300	0	421	421	0
Summa	300	1 300	0	421	421	0
Verksamhetsstöd och mätarservice						
IT	800	800	0	0	0	0
Kommunikation	5 000	5 200	0	482	0	482
Mätarverkstad	4 000	4 000	0	6 910	6 910	0
Administration	1 200	1 900	0	0	0	0
Gemensamt HK kontorsinventarier	200	200	0	0	0	0
Fastighet HK	400	400	0	0	0	0
Summa	11 600	12 500	0	7 392	6 910	482
Summa	144 232	468 175	92 379	146 979	67 682	171 676

Revisionsberättelse för år 2016

Vi har granskat styrelsens verksamhet och räkenskaper för år 2016. Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsssed i kommunal verksamhet och förbundets revisionsreglemente.

Vår revision har omfattat att löpande granska och ta del av styrelsens protokoll och övriga handlingar som ger information om förbundets verksamhet och ekonomi. Under året har delårsrapporten granskats och utlåtandet från revisionen har tillsänts Förbundsfullmäktige.

Förbundsstyrelsens årsredovisning 2016 har varit föremål för granskning och har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som framgår av en särskild granskningsrapport.

Granskningsrapporten tillsänds Förbundsfullmäktige i samband med att denna revisionsberättelse avlämnas.

Årets resultat är positivt och uppgår till 1 744 tkr, vilket överensstämmer med balanskravsresultatet. Resultatet innebär att kommunalförbundet lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b) för året.

Förbundsfullmäktige har i budget för 2016 och tillhörande flerårsplan fastställt tre utvecklingsmål och ett antal kritiska framgångsfaktorer med såväl finansiella som verksamhetsmässiga målsättningar inom sex områden som alla har bäring på god ekonomisk hushållning och förbundets vision.

Enligt kommunallagens kapitel 9 § 9 a skall vi bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål för den ekonomiska förvaltningen, ur ett verksamhetsmässigt såväl som ett finansiellt perspektiv, som förbundsfullmäktige beslutat om i årsbudgeten och flerårsplanen.

Vi bedömer att:

- Årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt lag, normer och i övrigt god redovisningssed.
- Vi bedömer att kommunalförbundets resultat och ställning för 2016 delvis är förenligt med, de finansiella mål för god ekonomisk hushållning som förbundsfullmäktige beslutat om, utom vad gäller resultat andel av omsättningen.
- Av den redovisning som görs i årsredovisningen kan utläsas att samtliga verksamhetsmässiga mål uppfylls för året. Vår bedömning är att det samlade resultatet för 2016, i allt väsentligt är förenligt med, de verksamhetsmässiga målen för verksamheten som förbundsfullmäktige fastställt.

Vi tillstyrker att:

- Förbundsstyrelsen och de enskilda förtroendevalda i detta organ beviljas ansvarsfrihet.
- Förbundets årsredovisning godkänns. Den är i allt väsentligt upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Sundbyberg 2017-04-18

Tommy Thorsman

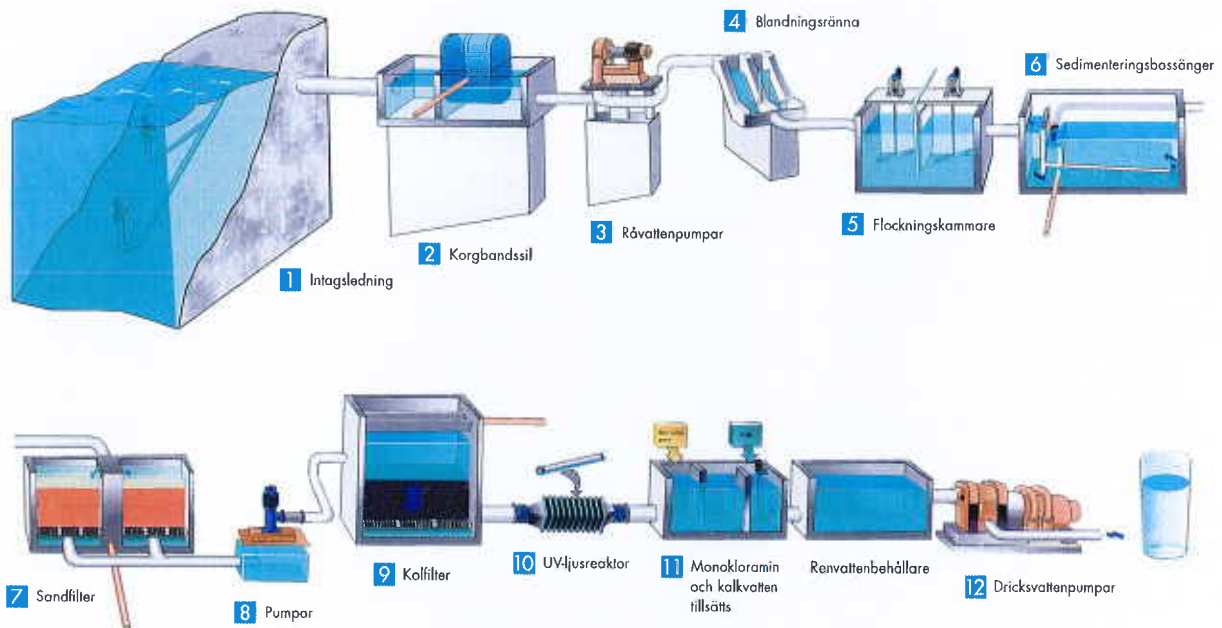

Lars Markstedt

Hans-Erik Sakamässon

Från Mälaren till kranen

1. Sjövattnet tas in från Görvälnfjärden i Mälaren från två alternativa djup: 22 meter eller 4 meter.
2. Vattnet silas från fisk, alger med mera i en mikrosil.
3. Råvattenpumparna ser till att rätt mängd vatten pumpas vidare till reningsprocessen.
4. Vattnet leds in till en blandningsränna där aluminiumsulfat tillsätts.
5. I flockningskammarna binder aluminiumsulfatet till sig olika föroreningar, till exempel humusämnen (nedbrutna växtdelar), lerpartiklar och mikroorganismer, och bildar flockar. En liten mängd natriumsilikat tillsätts, vilket gör flockarna lättare att avskilja.
6. I sedimenteringsbassängerna sjunker flockarna till botten (sedimenterar).
7. De sista resterna av flock avlägsnas i sandfiltren, där vattnet filtreras genom 1,5 meter tjocka sandbäddar.
8. När vattnet passerat sandfiltren är det klart och förglöst, men kan fortfarande ha viss lukt och smak. För att höja kvaliteten ytterligare pumpas vattnet till kolfilter.
9. Kolfiltrets huvudsakliga uppgift är att reducera andelen ämnen som orsakar lukt och smak. Vattnet filtreras genom 2,5 meter tjocka bäddar av aktivt granulerat kol.
10. Vattnet desinficeras med hjälp av ultraviolett ljus i UV-reaktorer.
11. En mycket låg dos av monokloramin, en mild form av klor, tillsätts för att förhindra bakterietillväxt i ledningsnätet. Slutligen pH-justeras vattnet med kalkvatten så att det blir svagt basiskt, vilket minskar risken för korrosion (rostangrepp) i ledningsnätet.
12. Det färdiga dricksvattnet leds till en reservoar. Därifrån pumpas det ut till ledningsnätet och hem till din kran.

Norrvattens medlemskommuner

Postadress: Box 2093, 169 02 Solna Besöksadress: Skogsbacken 6, Sundbyberg Tel 08-627 37 00
www.norrvatten.se info@norrvatten.se